

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De prouisione præbendæ Pœnitentiariæ, lecturæ, Doctoralis & magistralis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

verb. plures, verſ. ſimile eſt c. ſcriptum, §. & ſi partes de elect. ubi Abb. n. 6. c. poſtulaſtis. §. ad quod breuiter de conceſſ. præben. ubi glo. Clem. plures de iure patron. iura civil. in l. liber homo. §. Titius. ff. de hæred. inſtituend. l. ſi pater filio de vulgari l. ſi quis Titio de uſufructu accreſcendo, ex quibus tandem inferbatur, prædictam conſuetudinem; Capituli, poſt uſus quaſi-
tum Episcopo in communione vigore ſtatuti fundamen-
talis non potuiſſe conſuetudinem, ſed præſcriptionem ex
illa potiſſima, & validiſſima ratione, quia agebatur de
auferendo iure Episcopo competenti. Præterea ad deci-
ſionem in cauſa Faentina magis in ſpecie fuit reſpon-
ſum, in ea nihil in ſpecie fuiſſe cogitatum de differentia
conſuetudinis, & præſcriptionis, quia nec agebatur de
tanto, vel de quanto Episcopi ſuffragio, ſed generaliter
dixit de conſuetudine relata, ad text. in dict. capicum
Eccleſia Viterbana, & notum eſt in iure canonico con-
ſuetudinis, & præſcriptionis nomina ſæpe confundi, c. cū
dilectus, & ibi glo. verb. præiudicat de conſuetud. c. 3.
eod. tit. l. 6. cuius conſuſionis meminit Abb. in c. ſi. n. 20.
verſ. ſcias tamen. de conſuetud. quam conſuſionem a-
buſionem vocabulorum vocat Franc. Aret. conſ. 123. n. 11.
verſ. ubi iuriſconſultus, & indiſſimam locationē Pau-
lus de Caſtro, in l. cum de conſuetudine ff. de legibus
Balbus de præſcrip. p. 1. q. 10. n. 11. verſ. Canoniſtæ ta-
men &c.

100 Quæ deciſiones, quatenus dicunt dictum ¶ negotiū
verſari in præſcriptione, & non in conſuetudine, de
plano procedunt iuxta ſupradicta, maxime ſtante d.
ſtatuto fundamentali.

101 Quatenus vero dicunt ¶ conſuetudinem, ſeu præ-
ſcriptionem contrariam 40. annorum ſine titulo
non ſufficere, ſed requiri immemoriam, patiuntur
difficultatem, ſi ſolum attendatur ſtatutum, quamuis
expreſſe diceret, quod votum Episcopi eſſet pro di-
midia p. quia in præſcrip. contra ſtatuta non videtur
requiri tit. ſeu tempus immemoriam, quod ſolum re-
quiritur ubi ius commune, ſeu iuris communis præ-
ſumptio eſt in contrarium, vt in dict. cap. 1. de præſcr.
in 6.

102 Sicut in conſuetudine propria contra ſtatuta non
requiruntur 40. anni, ¶ vt in conſuetudine contra ius
commune Canonicum, ſed ſufficiunt decem anni, vt
cum Cardin. Alexand. in cap. fruſtra 8. diſtinct. docent
de conſuetudine ſccl. 3. num. 41. & Botteus de ſynodo 3.

103 p. art. 2. num. 59. Quamuis in ¶ conſtitutionibus Con-
cilij Prouincialis ſit quædam declaratio S. Congreg.
Concil. ſuper c. 2. ſeſſ. 24. de reform. quæ ſic ait. Episco-
pi tenentur ad obſeruantiam decretorum Concilij Pro-
uincialis, non obſtante lapſu decennij, quo non fuerunt ob-
ſeruata.

104 Nec refert dicere eſſe de iure communi ¶ etiam
Canonico, quod in his, quæ pertinent ad Episcopum
& Capitulum, votum Episcopi ſit pro dimidia par-
te, & tantum, quantum totius Capituli, vt in d. c. po-
ſtulaſtis, quod melius id probat, quia videtur æquipa-
rare Episcopum, & Capitulum cum aliis, niſi demus
etiam de iure, quod collatio ſpectet ad Episcopum,
& Capitulum, alias ius illud Episcopi reſunderetur
totum in ſtatutum.

105 Vnde iuxta ſupradicta dicendum videtur, ¶ quod
ſicut eſt contra ius excludere Episcopum à prouiſio-
ne, & collatione præbendarum, & dignitatum Eccle-
ſiæ Cathedralis, ita etiam non dare ei niſi vnum vo-
tum, vt vnius Canonici, quia id eſt quaſi eum exclu-
dere, & ideo in d. cauſa Placentina non ſufficere qua-
dragenariam ſine tit. ſed requiri etiam tit. aut imme-
moriam.

Ex alio etiam capite ¶ poſſet eſſe neceſſaria immem-
moralis in dict. Placentina, ſcilicet ſi forte in d. con-
firmatione d. ſtatuti eſſet clauſula decreti irritantis,
quæ operatur non ſolum, quod ſtatuentes non poſ-
ſint ſtatutum reuocare, cap. dilecto de Præb. ¶ ad ſi. ver.
niſi forte, & ibi gl. Abb. & alij, Feli. in cap. cum acceſ-
ſiſſent de conſtit. n. 7. & 8. & ibi Decius à n. 19. ſed et-
iam, quod non poſſit contra illud induci conſuetudo,
ſeu præſcriptio, niſi ſit immemorialis, vt dicitur in-
fra n. 179.

§. 1.

De prouiſione præbendæ Pœnitentiariæ, lecturæ, Doctōralis & Magi- ſtralis.

S V M M A R I A.

IN aliquib. Præbendis circa earum prouiſionem inſi-
ſtente, vt in Pœnitentiariæ, & Præbendæ lecturæ,
& Præbendæ Doctōralis, & Magiſtralis, quod explica-
re oportet, n. 108.

In primis de Pœnitentiariæ, ad cuius prouiſionem, & di-
ſpoſitionem ſpectet, n. 109.

Decreto Concil. Triden. ſtatutum eſt, quod in omnibus
Cathedralibus Eccleſiis, ubi id commodè fieri poterit,
Pœnitentiarius aliquis cum vniōne præbendæ proxi-
me vacaturæ ab Episcopo inſtituatur, &c. numero
110. quod decretum, cum loquatur tantum in Cathe-
dralibus non habet locum in Collegiatis, vt Sacra
Congregatio cenſuit, cuius declaratio ponitur, num-
ro 111.

Pœnitentiarius inſtitutus eo ipſo habet à iure, & Concil.
facultatem audiendi confeſſiones pœnitentium illius
Diœceſis, & iuriſdictionem ad abſoluendum à pe-
ccatis, & eſt veluti Parochus totius Diœceſis, nec requiri-
tur noua licentia Ordinarij &c. nu. 112. unde quilibet
poterit ei conſiteri, & ſatis faciet præcepto n. 113. ubi po-
nitur declaratio S. Cong.

Non tamen poterit audire confeſſiones in alia Diœceſi
etiam habentium Bullam, vel licentiam ſui Parochi,
n. 114.

Nec habet facultatē abſoluendi à caſibus Episcopo re-
ſeruatis, niſi illam Episcopus ei ſpecialiter dederit, nu.
115. ubi ponitur declaratio S. Cong.

Pœnitentiario poteſt Episcopus committere abſolutionē,
de qua Concil. c. 6. ſeſſ. 24. de reform. nu. 116. ubi ponitur
declaratio S. Cong.

Quamuis habeat facultatem abſoluendi à caſibus reſer-
uatis, tenetur nihilominus integras confeſſiones audire,
& non ſolum caſuum reſeruatorum, & omnibus con-
ſiteri volentibus tenetur ſui copiam facere, non tamen
debet tenere virgam, num. 117. ubi ponitur declaratio
S. Cong.

Nec poteſt recusare audire confeſſiones volentium eis
conſiteri n. 118. ubi ponitur declaratio S. Cong. ¶ ſi re-
cusat poteſt puniri & priuari ab Episcopo, ſine adiun-
ctis, n. 120.

Reprobatur dictum Zechi, ſub verb. forte, Pœniten-
tium ad id cogi non poſſe, ex debito iuſtitie, nume-
ro 121.

Non tenetur Pœnitentiarius ad maiorem reſidentiam,
quam alij Canonici, qui per tres menses abeſſe poſſunt,
dummodo non adſit certis anni temporibus n. 122. ubi
ponitur declaratio S. Cong.

Pœni-

penitentiarius, dum confessiones in Ecclesia audit, censetur presens in choro num. 123. dum eas audit in Ecclesia audit, & nondum est in confessionario, etiam si ibi privatum officium recitet, num. 124. ubi ponitur declaratio S. Congreg. & non solum censetur presens in choro, sed etiam in processionibus, & exequiis defunctorum, & lucratur omnes distributiones, & emolumenta, num. 125. ubi ponuntur declarationes d. S. Congr.

Cum unio Præbendæ proximè vacaturæ, facta pro Penitentiario sit facta auctoritate Concilij, censetur præservata in reg. 12. Cancellaria, de renovat. unionis etiam si sit facta auctoritate Sedis Apost. ut Congreg. censuit, cuius declaratio ponitur, num. 126. quod intellige de Præb. canonicali, & non de portione, & etiam de præbendâ vacante in mense ordinarij, & non reservato, num. 127. ubi ponuntur declaratio S. Congr. Idem etiam intelligendum in Præbendâ Theologali seu lectione eligenda, & deputanda ex decreto Concilij sessione 5. de reform. c. 1. vers. in Ecclesiis autem, num. 128. ubi ponuntur declaratio S. Congreg.

Non impeditur assignatio & deputatio præbendæ pro Penitentiario per optionem post electionem factam in Ecclesiis, in quibus viget ius optandi, quamvis ante electionem rectè possit optari, num. 129. ubi ponitur declaratio S. Congr. Et concordantur aliquæ declarationes super d. c. 1. in simili, de Præbendâ lectione, quæ videbantur contrariæ, num. 130. & 131.

Præbendâ semel erecta & deputata in Penitentialem pro penitentiario, seu Theologalem pro Theologo, non potest optari, cum vacat ab alio Canonico, num. 132. ubi ponitur declaratio Sacre Congregationis. Nec Penitentiarius, cui certa Præbendâ est deputata, & unita, potest optare aliam, retento ipso officio Penitentiariæ, num. 133. nec etiam dimisso, num. 134. ubi est declaratio S. Congregationis. Et idem erit in præbendâ Theologali.

In Ecclesiis, ubi non optantur Præbendæ, sed præstimonium illis annexa, præstimonium quod habebat Penitentiarius, seu Theologus poterit ab alio optari, & Penitentiarius, vel Theologus poterit optare aliud præstimonium, num. 135.

Præbendâ primo vacans post Concilium, pro quo esset prius assignanda, an pro Theologo, an pro Penitentiario remittitur, num. 136.

Quamvis in Hispania fuerint magnæ controuersie inter Episcopos, & Cap. super prouisione Penitentiariæ, resoluuntur institutionem officij Penitentiarij, & electionem personæ quodcumque faciendam, & non solum pro prima vice, ad solum Episcopum spectare, collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, ut sæpe S. Cong. declarauit, cuius declarationes ponuntur, num. 137. & seqq. & numer. 140. ponitur dec. Rotæ, & num. 141. resolutio eiusdem, & alia, num. 142.

Quamvis in Concilio Compostellano statuatur, quod prouisio Penitentiariæ fiat prauis editio, & concursu, id non videtur usu receptum, nec requiritur concursus ex Concil. quod solum ad parrochiales eum requirit, num. 143.

Quod dictum est electionem personæ Penitentiarij quodcumque faciendam ad solum Episcopum pertinere, non procedit ubi vacat in mense Apostolico, vel adest alia reservatio seu affectio, nam tunc ad Papam pertinet ratione reservationis, num. 144. ubi ponitur declaratio S. Congreg.

Occurrente vacatione Penitentiariæ, sede Episcopali vacante Capitulum non poterit illam providere, & Penitentiarium eligere, esto collatio præbendarum

sit communis Episcoporum, & Capituli, vel etiam solius Cap. sed spectabit ad Papam priuatim stante reservatione reg. 2. Cancel. & cessante reservatione, reservaretur futuro Episcopo, nisi Papa praeventiret, a. n. 145.

Præbendâ pro Penitentiario à Capitulo sede vacante assignari non potest, sed ab Episcopo hoc præstandum est ex declaratione S. Congreg. quæ videtur loqui in prima assignatione, & procedit ubi non fuerat per Episcopum Penitentiarius institutus, & electus cum unionem præbendæ proximè vacaturæ, nam alias posset Capitulum sede vacante assignare, & conferre Penitentiario antea instituto, & electo primam præbendam vacantem in mense Ordinario, &c. a numero 148.

Penitentiaria potest resignari sicut alia præbendæ, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, & dari in coadiutoria, a. n. 51.

De qualitatibus requisitis in Penitentiario remittitur, num. 152.

De Præbendâ lectione, ad cuius dispositionem, & prouisionem pertineat, num. 153.

Decreto concilij statutum est, quod in Ecclesiis, in quibus præbendæ, a ut præstimonium, seu aliud stipendium pro lectoribus S. Theologiæ deputata reperiuntur, de cetero non nisi personis idoneis conferantur, &c. in Ecclesiis autem Cathedralibus, ac in Collegiatis existentibus in insigni oppido, &c. ubi nulla præbendæ, aut præstimonium seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, præbendâ primo vacaturâ ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur, &c. num. 154.

Nilominus ad hoc, ut talis præbendâ primo vacaturâ sit Theologalis, & in Theologalem maneat erecta, requiritur actualis deputatio, ex declaratione Papæ, & S. Congregat. cuius declarationes ponuntur, numero 155.

Satisfit Concilio, etiam Theologiam scholasticam legenda ex sententia S. Cong. num. 156.

De tempore, & hora, & materia lectione, & tempore vacationis, & de substituto ponendo, numero 157. 158. & 159.

Circa dubium propositum de prouisione distinguitur inter præbendas Theologales, seu lectione erectas, & deputatas ante Concilium, & inter erectas & deputatas post Concil. num. 160.

In erectis ante Concilium seruandum est, quod ante Concil. & earum collatio, & prouisio ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat, cum Concilium in hoc nihil disponat, num. 161.

In erectis post Concilium electio personæ, seu lectoris ad solum Episcopum spectat, collatio autem præbendæ ad illos, ad quos antea spectabat, ex sententia S. Cong. cuius declarationes ponuntur, num. 162. & num. 163. ponitur resolutio Rotæ.

Id videtur procedere, quando talis præbendâ vacaret in mense Ordinario, nam si vacaret in mense Apostolico, vel alias esset reservata seu affecta, electio personæ, & collatio spectaret ad Papam, num. 164.

In Regnis Castellæ, & Legionis præbendâ lectione erecta, ex decreto Concil. in quocumque mense vacent, prouidentur per Episcopos, & Cap. ad instar Canoniciuum Doctoralium, & Magistratum, numero 165.

Quamvis in vna Toletana fuit resolutum per Rotam in ea, nec Bullam Sixti IV. nec Leonis X. locum sibi vindicare, ut in dec. positum, numero 166. & refertur doctrina Gonçal. circa id, & circa eam aliqua notantur, num. 167.

De Canonicatibus, & Præbendis Doctoralibus, & Magistratibus, ad quorum provisionem, & dispositionem spectant, n. 168.

Per Bullam Sixti IV. & Motum proprium Leonis X. in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum coronæ Castelle, & Legionis erectus fuit, & institutus unus Canonicatus, & Præbenda pro Doctore, vel Licent. in utroque, vel altero iure, qui dicitur Doctoralis, & alter pro Magistro, seu Doctore, vel Licent. in Theologia, qui dicitur Magisterialis, ab Episcopo, eius voto pro uno computato; & Cap. per vota secreta, prout edito, ac publico examine, & iuram. ordinaria auctoritate providen. ut latius in Bulla Sixti IV. & scedula Motus proprii Leonis X. ac literis super eo expeditis hic positis, n. 169.

Iuramentum de eligendo magis idoneum, quando sit præstandum? a num. 170. resoluitur, quod tactis Evangelis, & an per procuratorem, seu Vicarium? a num. 172.

An in Ecclesiis, in quibus non est in usu præstare iuramentum in electionibus huiusmodi Canonicatum, de eligendo magis idoneum, valeat electio facta sine tali iuramento, qua videtur valere stante consuetudine 40. saltem annorum, qua derogat iuri canonico? num. 176.

Contrarium videtur verius, propter decretum irritans Bullæ, & Motus proprii Leonis, q. in fi. possum referri ad totam dispositionem, nisi ponatur respectu proxime dispositionis &c. & contra constitutionem habentem decre. irritans non valet, nec potest induci consuetudo, ex communi contra aliquos, nisi sit immemorialis, qua tamen non potest dari modo in proposito, nec potest applicari alia limitatio, quando dispositio, in qua decretum irritans est adiectum, non esset à principio usu recepta, &c. a n. 177.

An requiratur pro forma, quod vota præstentur secreto, ita ut, si palam præstentur, electio sit nulla? a numero 183. resoluitur, quod sic, etiamsi unus tantum id faceret.

Quamvis in aliis actibus Capitularibus de iure non requiratur, quod vota præstentur secreto, expediret tamen, quod in omnib. votaretur secreto, &c. Quamvis in consultationibus S. Consistorii, ubi vota sunt consultativa, aliud expeditur, n. 185.

An in electione Canonicatum vota ita debeant esse secreta, ut nunquam sint publicanda eligentium nomina, an vero satis sit illa præstare secreto, quamvis postea publicentur eligentium nomina, ut fit in electione Canonica, & in electione S. Pontificis per scrutinium, a num. 186. resoluitur, id non satis esse, sed vota debere esse omnino secreta, & nunquam publicanda, &c. & ita prædicatur, &c.

Reputaretur electio secreta, si Capitulum poneret aliquos qui reciperent vota omnium, modo postea nomina eligentium non publicentur, ut in electione regularium, a num. 189. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis.

An, si aliquis Canonicus ostenderet alteri schedulam illius, pro quo suffragium feret, electio esset nulla, & non secreta? a n. 192. resoluitur esse nullam, non solum, si id faceret palam, & permittente Cap. sed etiam secreta, nisi id faceret in fraudem ad annullandam electionem.

Si quis de facto attentaret dare votum publice, seu palam, non debet permitti à Capitulo, sed quod secreto illud det, alias electio esset nulla, imò tanquam indignus posset excludi à voto, &c. n. 195.

Si ante electionem aliquis verbo diceret, seu publicaret,

pro quo suffragium laturus esset, vel post, pro quo suffragium tulit, non intraretur electio, n. 196. & seq. ubi adducitur declaratio S. Cong. & etiam, quamvis quis servaret, & extraheret schedulas malas ad ostendendum postea alicui, non vitatur electio, & cetera numero 198.

Cum prædicta electio fieri debeat per vota omnino secreta, legitime impeditur, qui potest alteri dare vices suas, non posset dare mandatum de eligenda certa persona, a n. 199.

Qui dat alteri vices suas ad votandum, posset verbo illi iniungere, quod suum votum daret tali, & si alteri daret peccaret, quamvis valeret votum alteri datum, n. 202.

Cum nota sint omnino secreta, videtur quod posset Canonicus, cui alter dedit suum votum, cum voto proprio suffragari uni, & cum voto impediti alteri, etiamsi dedisset libere vices suas, n. 203.

Cum d. electio debeat fieri per vota Episcopi, & Canoncorum secreta, & per scrutinium, non potest aliter fieri per viam inspirationis, aut compromissi, n. 204. ubi adducitur declaratio S. Cong.

An quando in ultimo scrutinio duo habent paria vota, deueniendum sit ad sortes, an vero prius ad qualitates, ut plures tenent, & fuit prædicatum? a numero 205.

Resoluitur deueniendum ad sortes, ex Bulla Leonis, non obstante observantia contraria &c.

An qui non interfuit actibus oppositorum possit votare? resoluitur contra Rotam posse, n. 213.

An huiusmodi controuersis, & aliis occurrentibus, in provisione horum Canonicatum quis debeat esse iudex, an solus Ordinarius, an vero simul cum Capite? a num. 214.

Resoluitur, quod supposito, quod deueniendum esset ad qualitates concurrentium, qui haberunt paria vota, sicut ad Episcopum, & Capitulum spectat electio, & prout spectaret ad eos iudicare de qualitatibus extrajudicialiter, &c. in controuersia autem, an deueniendum esset ad sortes, an vero ad qualitates, & an alter esset inhabilis, & electio esset nulla, &c. solus Ordinarius debet esse iudex, nisi ubi esset consuetudo contraria legitime præscripta, &c.

An post electionem requiratur collatio, an vero electio ipsa habeat vim provisionis, & collationis? numero 219.

Resoluitur attenda Bulla Leonis videri electionem ipsam habere vim provisionis, & collationis, nec requiri aliam collationem, praxim tamen, & consuetudinem Hispaniæ habere in huiusmodi Canonicatibus post electionem fieri collationem ab Episcopo & Capitulo, cui videtur standum, &c.

An provisio huiusmodi Canonicatum debeat fieri infra semestre, alias deuoluatur ad superiorem? a num. 222.

Resoluitur affirmative, quamvis, aliquando Capitula id non obseruent, & deuolutio fiet cum eisdem qualitatibus, licet superior, ad quem fit deuolutio, non teneat ponere edictum, nec facere concursum, & cum Episcopus in huiusmodi provisione interueniat, ut Prælati, & non Canonicus, non fiet deuolutio ad ipsum, n. 224.

Cum isti Canonicus sint priuati ipso iure huiusmodi Canonicatibus ob absentiam unius mensis à ciuitate absque Ordinarij vel Cap. licentia, ex d. Bullis, si infra semestre ab huiusmodi absentia Ordinarius, & Capitulum non prouiderint, vel non egerint super declaratione vacationis, fiet deuolutio ad superiorem, n. 225.

125. Nec potest dici, quod ad istam priuationem requiratur declaratio, & voluntas Cap. sicut dicitur de caducitate emphiteusis, quia ista priuatio est per Papam indulta in penam non residentium, & in fauorem publicum Ecclesie, non Cap. quod potest illos tolerare, &c. n. 226.

Idem erit, si haberent licentiam absentiam, nullam tamen, nam verba Bullarum intelliguntur de licentia valida, quamuis ad effectum, ut non vacent huiusmodi Canonici ob absentiam, sufficeret licentia Ordinarii, vel Capituli iniusta, & illicita, & sine legitima causa, & cum licentia Ordinarii, vel Capituli possent gaudere mensibus vacationis, &c. a numero 227.

126. De huiusmodi licentiam videtur spectare ad Capitulum ad quod spectat ipsorum Canoniarum prouisio, & non ad Capitulum, cum Portionarius, &c. n. 230. Quamuis, si isti Canonici essent legitime occupati in negotiis Ecclesie à Capitulo pleno cum portionariis, non esset opus licentia Capituli Canoniarum, n. 231. Sed si essent habitus pro presentibus pro negotiis sicut, seu sub falso pretextu negotiorum cum non sint legitime absentes, nec habeant licentiam Capituli Canoniarum, videtur habere locum priuatio numero 232. & licentia debet esse expressa, nec sufficit tacita n. 233.

127. Sed quia in aliquibus præbendis, circa earum prouisionem ius est speciale, & ut in penitentiaria, & præbenda lecturæ, & in Regnis coronæ castellæ, & Legionis in præbenda Doctorali, & Magistrali, per Bullas Sixti IV. & Leonis X institutis, explicare oportet, quod in eis sit obseruandum.

128. Et in primis de penitentiaria dubitatur, ad cuius prouisionem, & dispositionem spectet? de cuius antiquitate Socrates historia riparat l. 9. c. 35. & loquens de sanctionum Ecclesiasticarum agens de Concilio Oxoniensi. §. 15. fol. 134.

129. In quo permittendum est & decreto concilii Tridentini, §. 24. de reform. cap. 8. statutum esse, quod in omnibus cathedralibus Ecclesiis, ubi id commodum fieri poterit, penitentiarius aliquis cum vnione præbendæ proxime vacaturæ ab Episcopo instituitur, &c. Quod decretum cum loquatur tantum in cathedralibus, non habet locum in Collegiatis, ut S. Cong. concilii censuit 15. Maij 1584. his verbis. Dubitatur, an mens, & intentio Concilii sit, quod in Collegiatis Ecclesiis necessario instituitur Penitentiarius, cum vnione Præbendæ primo vacaturæ, ex quo ibi solum de Cathedralibus expressa mentio fiat, quare supplicatur pro par. D. Ludouici Pimentel, de quibusdam Canoniarum, & Præbenda in Collegiata prouisi super huiusmodi dubio à Sanctissima Cong. declarationem fieri, & si aliquando iam facta sit, de illa sibi copiam authenticam dari mandari. Cong. censuit decret. supradictum intelligi oportere in cathedralibus tantum, non autem in Collegiatis.

130. Et Penitentiarius institutus & eo ipso habet à iure, & concilio facultatem audiendi confessiones penitentium illius Diocesis & iurisdictionem ad absolvendum à peccatis, & est veluti Parochus totius diocesis, nec requiritur noua licentia Ordinarii, ut aliqui male dicunt, est enim Ordinarius confessor illorum de Diocesi. Zechus de republica Ecclesiastica c. 24. de capitulo, & canonicis sub n. 16. licet Zerola in praxi Episcopali, l. 1. p. verb. Penitentiarius §. quarto videatur dicere eum esse delegatum Episcopi.

131. Vnde quilibet poterit ei confiteri peccata, & facit facit præcepto c. omnis veriusque sexus de penitentis & remissio, ut censuit S. Cong. concil. 16. Febru. 1599. his verbis. An si quis confessus fuerit sua peccata semel in Paschate Penitentiario deputato in vim decreti concilii Tridentini, §. 24. capitulo 8. dicatur satisfecisse præcepto contento in capitulo omnis vtriusque sexus de penitentis & remissio. Cong. censuit satis fecisse.

Non tamen poterit audire confessiones & in alia Diocesi, etiam habentium Bullam, vel licentiam sui parochi, iuxta declarationem Abulen. infra adductam, c. 8. n. 87. ad 4. cui est standum, tanquam certissima, & authentica, quicquid post alios dicant Enriq. in sum. l. 7. c. 12. n. 3. & p. Suarez 4. com. de penitentia, disp. 28. sect. 4. n. 18.

132. Nec habet facultatem & absolendi à casibus Episcopo reservatis, nisi illam Episcopus ei specialiter dederit. Nau conf. 20. de penitentis & remissio. Concilium Prouinciale Compostellanum act. 2. decreto 8. & censuit S. Cong. Concil. his verbis. Penitentiarius non potest absolvere quemquam in casibus, quos Episcopus sibi expresse reservauerit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi specialem dederit auctoritatem. Zechus sup.

133. cui etiam potest Episcopus committere & absolutionem, de qua concilium c. 6. §. 24. de reform. ut in seq. declarationibus super illo. Prima, Cong. censuit ab Episcopo posse, non tamen Vicario generali, seu etiam Penitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, committi absolutionem capitulo huius. Secunda, Episcopus potest absolvere, & per confessorium, & per vicarium absolvendum in similibus casibus specialiter constitutum.

134. Et quamuis habeat & facultatem absolendi à casibus reservatis, tenetur nihilominus integras confessiones audire, & non solum casuum referuatorum cum sit confessor ordinarius, ut dictum est, maxime iuxta sententiam Adriani de confes. §. 4. Silu. verb. confes. l. 1. §. 19. Victoriz in sum. de confes. n. 162. can. in relect. de penitent. p. §. circa fi. & Suarez 4. com. de penitent. disp. 31. sect. 1. & omnibus confiteri volentibus tenetur sui copiam facere horis opportunis, non tamen debet tempore, quo est in sede, tenere in manu virgam, sicut in vrbe, cum in Hispania non sit in usu, ut in Abulen. censuit S. Cong. 21. April. 1587. his verbis: Cong. ad primam dubitationem respondendum censuit, Penitentiarium teneri integras confessiones audire, non autem solos casus reservatos, ad secundam, debere eundem peccata confiteri volentibus sui facere potestatem horis opportunis loco, & sede Episcopi, ad quem hoc spectat arbitrata; quo vero ad tertiam, an debeat tenere in manu virgam, seu bacchetam tempore, quo sedet in dicta sede, respondit nouas consuetudines non iudicari.

135. Nec potest & recusare audire confessiones valentium ei confiteri, ut Sacra congregatio censuit his verbis: Congregatio Concil. censuit Penitentiarium non posse recusare audire confessiones illorum Parochianorum, ubi sunt Penitentiarius, volentium eis confiteri sua peccata.

136. Et si Penitentiarius recusat & audire confessiones potest puniri, & privari ab Episcopo, ut censuit Sacra congregatio his verbis, si Penitentiarius vigore huius decreti deputatus renuerit confessiones audire, puniri potest ab Episcopo, & privari. Quæ priuatio videtur posse fieri ab ipso Episcopo, siue adiunctis, non obstante decreto concilii capitulo 6. §. 25. de reform. ut alias diximus supra tertia parti. cap. 4. a numero 18.

137. Et si Penitentiarius recusat & audire confessiones potest puniri, & privari ab Episcopo, ut censuit Sacra congregatio his verbis, si Penitentiarius vigore huius decreti deputatus renuerit confessiones audire, puniri potest ab Episcopo, & privari. Quæ priuatio videtur posse fieri ab ipso Episcopo, siue adiunctis, non obstante decreto concilii capitulo 6. §. 25. de reform. ut alias diximus supra tertia parti. cap. 4. a numero 18.

121 Vnde apparet falsum esse $\dagger$ quod ait Zechus sup. verb. forte, pœnitentiarius ex debito iustitiæ, ad id cogi non posse.

122 Non tamen tenetur $\dagger$ pœnitentiarius ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, dummodo non absit certis anni temporibus, vt in sequenti declaratione Sacre Cong. non potest pœnitentiarius cogi ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, qui per tres menses abesse possunt, dum tamen non absit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt $\dagger$ diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum Quadragesime, Auentus, 4. temporum, Resurrectionis, & Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis B. Mariæ, Natiuitatis D. & omnium Sanctorum.

123 Et pœnitentiarius, dum confessiones $\dagger$ in Ecclesia audit, censetur præsens in choro, vt in d.c. 8. Concil. ad fi. & in Conci. Prouinciali Compoltellano actione 2. decreto 39. ad fin. & in seq. declaratione Sacre Cong. cum pœnitentiarius audit confessiones, vel casuum reſeruatorum, vel venialium peccatorum, præsens esse in choro conſetur. Conſonat Concilium Mediolanen. 5. p. titulo, quæ ad distributiones pertinet. versiculo primo.

124 Vnde infertur solum $\dagger$ censeretur præsens in choro, dum confessiones acti in Ecclesia audit, & nondum est in confessionario, etiam si ibi priuatim officium recitet, quia antea confessiones audiuit, vel vt postea opportunius illis incubat, vt in declarationibus sequentibus Sacre Congregationis, præsens autem in choro non censetur, dum Missam celebrat, aut priuatim officium dicit, vt opportunius auditioni confessionum incumbat. Alia, pœnitentiarius habendus est pro præsenti in choro, dum audit confessiones in Ecclesia, siue in confessionario, siue extra, non autem pro tempore, quo residet in confessionario, nec audit confessiones, alijs in choro diuina celebrantibus, nec recitans officium priuate, quia, antequam recitarentur horæ can. in choro, audiuit confessiones, nec si dixerit Missam, est censendus præsens in choro, conſonat Concilium Mediolanenſe 5. ubi supra vers. 2. de eo autem, quod in istis declarationibus dicitur de celebrante Missam, vide supra 3. par. cap. 2. a num. 36.

125 Et non solum censetur præsens in choro, sed etiam $\dagger$ in processionibus, & exequiis defunctorum, & lucratur omnes distributiones, & emolumenta, &c. vt in declarationibus sequentibus super d. ca. 8. ibi, præsens in choro, &c. tam si essent distributiones quotidiana, quæ elemosinæ, quæ distribuuntur pro associandis, vel sepeliendis cadaveribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processibus habitis. Alia, pœnitentiarius non solum censetur præsens in choro, & non potest priuari quando confessiones audit, sed etiam censetur præsens processibus, & exequiis defunctorum, quæ eo tempore fiunt, quo ipse audit confessiones, sed non sufficit, quod sit in confessionario, nisi realiter ipse confessiones audiat.

126 Et cum vnio Præbendæ $\dagger$ proxime vacaturæ facta pro pœnitentiario sit facta autoritate Concilij in d. decreto, censetur præſeruata in reg. 12. Cancellaria de reuocatione unionum per illa verba non tamen Concilij Trident. autoritate, etiam si sit facta autoritate Sedis Apostolicæ, vt in declarationibus sequentibus super d. c. 8. ibi, an uniones factæ autoritate Sedis Apostolicæ in casu huius capituli in fauorem pœnitentiarij dicantur, saltem ex verisimili mente comprehensa in hoc decreto ad effectum, vt tales uniones cadant, vel ne sub exceptione regulæ reuocatoriæ unionum Congregatio censuit huiusmodi uniones cadere sub exceptione d. re-

gula. Alia, Congregatio censuit Concilium debere intelligi etiam de vnione facta autoritate Sedis Apostolicæ in fauorem pœnitentiarij ad effectum, vt in d. vnio non cadat sub regula reuocatoriæ unionum, sed sit præſeruata per verba illa contenta in regula, præterquam autoritate Concilij facta 1588.

Et d. decretum intelligitur de Præbenda canonicali, quæ absolute dicitur præbenda, & non de portione, alias assignatio est nulla, & etiam intelligitur de præbenda vacante in mense Ordinarij, & non reſeruato, & ita censuit Sacra Congregatio Concilij, vt in declarationibus sequen. super d. capite octauo, Portio, quæ sit in Ecclesia, in Præbendam pœnitentialem erigi non potest, sed Præbenda canonicali, & si non essent Præbenda, sed fructus omnes in distributionibus quotidianis consistere, tunc distributiones habebuntur, pro Præbenda. Secunda an assignatio vnus Portionis Ecclesiæ Cathedralis loco Præbendæ facta ab Episcopo pro pœnitentiario subsistat? Congregatio censuit, non subsistere, & an prouiso facta per Capitulum, Sede vacante, de pœnitentiario cum hac portione primo demerito sit valida? Congregatio censuit esse inualidam, & an prouiso per successorem facta de pœnitentiario cum eadem portione censeatur bona, vel potius ab eo nominatus indigeat prouisione Sedis Apostolicæ, quia ex quo portio vacauit Sede Episcopali vacante videtur prouisioni Papæ reſeruata? Congregatio censuit non esse bonam, & an pœnitentiarius sic institutus acqſuerit aliquod ius ad Canonicatus, & Præbendæ eiusdem Ecclesiæ vacantes, durante dicta Sede vacante de quibus autoritate Apostolica fuit prouisum, cum Canonicatus, & Præbenda prima vacatura spectant ad pœnitentiarium, & ideo prouiso sit nulla? Congregatio censuit validam esse, quoniam hoc decretum non comprehendit Præbendas Sedis Apostolicæ reſeruatas.

Et Episcopo seguntino sic responsum est, Congregatio censuit assignationem Præbendæ pœnitentiario non intelligi de Præbenda, quæ est Portio, sed de ea, quæ est Canonicatus, aliter facta est nulla; item d. Præbendam intelligi de vacante in mense Ordinarij. Item vacante Canonicatus, & Præbenda signata pœnitentiario in mense Papæ non potest prouideri per Capitulum, neque etiam per Episcopum successorem, quia tunc eius prouisio ad solum Papam spectat. Quarta, ibi, proxime vacatura, non tamen in mense Papæ. Quinta Præbenda in mensibus Apostolicæ Sedi reſeruatis vacans non potest erigi in Præbendam pœnitentialem.

Et Duci Albano sic rescriptum est, omnes illustrissimi Domini meo cardinales declarauerunt, quod decretum Concilij Tridentini sessione vigesima quarta, capite octauo. de pœnitentiario non habent, nec habet locum in mensibus reſeruatis S. Sedi Apostolicæ, vel in illis, in quibus Dominatio vestra habet indultum, nisi indultum habens consensum dederit. Datum Romæ 23. Martij 1585.

Aſcan. Cardin. carrafa.

Et Episcopo Laurien. sic rescriptum est, Sacra congregatio Cardinalium Concil. Trid. interpretum censuit depurationem & institutionem præbendæ pro pœnitentiario, non habere locum in canonicatib. & præb. vacantibus, in mensibus Apostolicæ Sedi reſeruatis. Et declaratio tertia infra adducta n. 138.

Et idem test in præben. Theologali, seu lecturæ e. 187. rigem. & deputanda ex decreto concilij ſes. 5. de reformatio. c. 1. versicul. in Ecclesiis autem, nam similiter illud decretum non habet locum in portione, nec in præbenda vacante in mense Papæ, aut alias reſeruata,

uata, vt in fequent. declarationibus Sacre Congregationis super d. c. i. ibi, Si vacauerit Portio, non excluditur hoc decreto, quia non venit appellat ione Præbenda, & sic fuit declaratum in vna Placentina Portio- nis, Secunda ibi prima vacatura, &c. non tamen in mense Apostolico, quia non comprehenduntur sub hoc decreto Præbende vacantes in mensibus reservatis, & i- dem in Præbenda pœnitentiali. ita fuit rescriptum Valentino, Ciuitaten. & Gadicen. Tertia intelligitur etiam Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distri- butionibus quotidianis, sicut reliquæ, nec talis deputatio, & constitutio habet locum in Canonicis, & Præ- bendis S. Sedis Apostolicæ reservatis, idem si in prædictis mensibus Cardinales haberent indultum à Sede Aposto- lica.

Non tamen impediretur assignatio, & deputatio præbendæ pro Pœnitentiaro per optionem, & post erectionem factam in Ecclesiis, in quibus viget ius optandi, quamuis ante erectionem recte posset optari, vt in seq. declaratione S. Cong. in Ecclesiis, in quibus ex consuetudine optantur Præbende, si ea, quæ post Concilium primo vacauit, non fuit in Pœnitentialem e- recta, potest optari, sed si ante optionem Episcopus ere- xit, erectio præualeat, etiam si postea optaretur.

Et ita etiam procedunt, & concordantur seq. de- clarationes super d. c. i. in simili de Præbenda lecturæ quæ videbantur contrariæ. Prima, in Præbenda primo vacatura post Concilium locum optio non habebit, si autem de ea, quæ vacauit primum non fuit pro Theologo, relictum est ordinari decisioni iudicum. Secunda, Præbenda, quæ vacat, potest optari, nec illa potest erigi in theologalem, quia Concilium loquitur de Præbenda vacatura, cum ista non vacauerit, quia præsentia est à iure optandi, & ideo illa sola dabitur Theologo, quæ remanebit post optionem, nam prima declaratio istarum, quatenus ait, quod præbenda prima vacatura non potest optari, procedit post erectionem factam in præbendam theolo- galem. Secunda vero, quæ ait, quod potest optari, procedit ante erectionem, vt in d. declaratione de pœnitentia: quæ procedit & quando ante vacatio- nem præbendæ non fuit institutus Pœnitentarius cum vnione præbendæ proxime vacaturæ iuxta dict. decretum, cap. 8. nam alias præbenda postea vacans nullo modo posset optari, cum esset debita Pœniten- tiario antea instituto.

Præbendaque semel erecta, & deputata in Pœni- tentialem & pro pœnitentiaro, seu Theologalem pro Theologo, non potest optari, cum vacat ab alio Canonico, vt in seq. declaratione S. Cong. non potest optari præbenda, quæ fuit erecta, & deputata in Theolo- galem pro Theologo à seq. Canonico.

Nec rursus pœnitentarius, cui certa præbenda & est deputata, & vnita, potest optare aliam præben- dam, retento ipso officio Pœnitentiaræ, vt per Nauar. consil. 14. de reb. Ecclesiæ.

Et non solum & retento, sed nec etiam dimisso offi- cio, vt in seq. declaratione super d. c. 8. ibi, Pœnitentia- rius, nec retento, nec dimisso officio, potest optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuo vnitus vnus Ca- nonicus, & certa Præbenda ex hoc decreto Concilij, & autoritate Apostolica vno confirmata fuit. Et idem erit in præbenda Theologali. Et posthæc ita docet Gonzal. gl. 34. ex n. 78. & 80. vbi adducit istas de- clarationes.

In Ecclesiis tamen, vbi non optantur præbendæ, sed præstimonium illis annexa, vt in corduben. præ- stimonium, quod habebat Pœnitentarius, seu Theologus, poterit ab alio optari, & rursus pœni-

tentarius, vel Theologus poterit optare aliud præ- stimonium, & ita seruatur in d. Ecclesia corduben. & idem est in canonicis Doctoralibus, & Magistra- libus, qui non possunt optare alias Præbendas, nec suæ ab aliis, nec contrarium seruatur in dict. Ecclesia corduben. quia solum optantur præstimonium, & non præbendæ, vt male ait Gonzalez ibi numero 83.

Et Præbenda prima & vacans post concilium pro quo esset prius assignanda, an pro Theologo, an vero pro Pœnitentiaro? vide secundam declarationem Sanctæ Congregationis infra adductam, numero 155.

His præmissis deueniendo & ad dubium propo- situm quamuis in Hispania fuerint magnæ contro- uersie inter Episcopos, & Capitula super prouisione pœnitentiaræ, vt per Nauar. consil. 11. ne Sede va- can. resolutione dicendum est institutionem officij Pœnitentiarij, & electionem personæ quodcum- que faciendam, & non solum pro prima vice, sed etiam quoties occurrerit vacatio dicti officij, atque ad- eo prouisionem officij Pœnitentiarij ad solum Epi- scopum spectare absque interuentu Capituli, colla- tionem autem Præbendæ vniendæ, vel vnitiæ, ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, vt colligitur ex d. decreto Concilij, & iam sæpe Sacra Congre- gatio declarauit, vt declarationibus seq. & prima E- piscopi Auriens. 6. Octob. 1572. Officium Pœnitentiarij in Cathedralibus per solum Ordinarium potest institui, ad quæ quoque pertinet electio personæ, quoties opus fuerit, pro exercendo tali officio, nec requiritur aliquis Capituli consensus, refert Zerola in praxi l. p. verb. Pœnitentia- rius §. 3. Secunda Episcopo Segobien. cum decreto Concil. Trid. sess. 24. c. 8. cauetur, quod in omnibus Ca- thedralibus Ecclesiis, vbi id commode fieri poterit, Pœni- tentarius aliquis cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ ab Episcopo instituitur, dubitatur, an quoties oc- currerit vacatio officij Pœnitentiarij, & per consequens præbendæ illi annexæ prouisio illius pertineat ad solum Episcopum, absque eo, quod Capitulum in aliquo se in- tromittere possit? Sanctissimus D. noster, referente Cong. Concil. decreuit institutionem officij Pœnitentiarij, nec non electionem personæ Pœnitentiarij, quodcumque facien- dam ad solum Episcopum pertinere absque consensu Ca- pituli, collationem autem Præbendæ vniendæ, ab illis fie- ri debere, ad quos antea spectabat die 21. Maij 1575. Tertia Sanctissimus D. noster Greg. XIII. censuit of- ficium pœnitentiarij, nec non eiusdem personæ elec- tionem quodcumque faciendam, & etiam quo- tiescumque occurrerit vacatio d. officij, ad solum E- piscopum absque consensu Capituli pertinere, colla- tionem autem Præbendæ vniendæ, vel vnitiæ, ab illis fie- ri debere, ad quos antea pertinebat, & talis deputa- tio, & institutio non habet locum in Canonicis, & præbendis S. Sedis Apostolicæ dispositioni refer- uatis, & affectis.

Et alias Episcopo Segobien. sic rescriptum est, pro parte Capituli dubitarum fuit circa collationem Præbendæ Pœnitentiarij, quia Capitulum præcedit, quod debeat fieri simul, quoniam antea collatio etiam e- rat communis, prout etiam post Concilium fuit communis, nam in prima erectione Pœnitentiarij prima collatio, quæ fuit facta, fuit celebrata in simul, unde ita etiam infi- mul dicebat debere celebrari, quoties in posterum con- tingeret vacare, Cong. Concilij censuit, ita obseruandū, vt si vacatio contigerit in mense Apostolico, ad Summum Pontificem, vel ad eum, qui indultum habeat in mensi- bus Apostolicis, si in mense solius Episcopi, ad Episcopum

solum, si in mense communi, ad Episcopum, & Capitulum communiter spectet.

Quæ declaratio de sola collatione præbendæ loquitur, & non de electione personæ, & Episcopo Abulen. sic rescriptum est, *An vacante Canonatu, & Præbenda Pœnitentiarij, de eis providere debeat solus Episcopus, quamvis teneat Capitulum simultaneam cum Episcopo collationem, vel sufficiat, quod voto Episcopii unum ad duo vota accedant, ut persona per eum electa admittatur ad possessionem?* Congregatio censuit electionem Pœnitentiarij quandocumque faciendam ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinere, collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat. Et ita in alijs pluribus causis responsum est.

139 Et quod Pœnitentiarius eligi debet ab Episcopo ex declaratione Sacre Congregationis Concil. tradit Zechus sup. & ita ex declaratione Sacre Congregat. resoluit Rota in causa Abulen. Canonatus Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. coram illustrissimo Mantica, in Maioricens. Canonatus 15. Nou. 1593. coram Domino Millano, supra adducta, cap. 1. numero 760.

140 Et decisio in causa Abulen. sic se habet *Decisum* fuit ex declaratione S. Congregationis Concilij Tridentini interpretum electionem personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum pertinere, collationem vero Præbendæ communem esse Episcopi, & Capituli, sicut ex statuto Ecclesie dispositum est, quod etiam a iure communi est constitutum secundum receptam Dd. opinionem, & a Rota comprobata, Cassad. dec. 12. de præb. non obstat, quod declaratio S. Cong. debeat habere locum in prima tantum officij institutione, ne aliqui Præbendæ collatio, quæ est communis Episcopi & Capituli, reddatur ferè elusoria, argum. cap. si civitas de sententia excom. l. 6. glo. in c. quamquam de vfuris eodem l. Anch. conf. 221. nu. 3. Alex. in l. si cum dotem, n. 18. ff. soluto matrim. Craueca conf. 118. num. 24. & 135. num. 25. quia cum illa declaratio aperte dicat electionem Pœnitentiarij ad solum Episcopum pertinere, non solum ex prima huius officij institutione, sed etiam quandocumque pro tempore vacare contigerit, nobis non licet eam infirmare, c. cum inferior. de maiorit. & obediens. l. nam magistratus ff. de recep. arbitris l. ille quo. §. tempus. ad Trebell. neque est necessarium quod Concilium deroget statutis, & concordis, quoniam sufficit derogare iuri communi, quod eandem continet dispositionem. Neque etiam obstat Concilium Provinciale, quia cum non appareat illud esse consummatum à Summo Pontifice, non potest Episcopo auferre facultatem eligendi personam Pœnitentiarij contra dispositionem Concilij Tridentini. c. quod super his, & ibi Abb. & alij de maiorit. & obed. Gemin. in c. si modum nisi 17. dist. & ita in causa Toletana Canonatus in collatione Præbendæ lectionis S. Scripturae fuit resolutum coram illustrissimo Aldobrand. 18. May 1584. multo minus refragatur, quod dicitur, ita fuisse visu receptum, quia adducitur vnicus actus Vicarij, qui sine speciali mandato non potuit acceptare decretum constitutionis synodalis, & Episcopo præiudicare, quoniam male agere non est ei commissum. Paul. confil. 384. sub numero primo, l. prima, Decius confil. 143. sub numero tertio, & multo minus potuit facere præiudicium successoris, quia nec ipse Episcopus sine auctoritate Sedis Apostolicæ potuit ei nocere. capite veniens, & ibi notatur de transactio. nec ad rem facit observantia, quæ deducitur in Canonicatibus Magistratibus, Doctoralibus, & S. scripturae, quia de his non loquitur Concilium, & consuetudo est stricti iuris, tantum habens potentia, quan-

tum ei usus concessit, & nihil amplius, l. quod vero contra, & l. quod non ratione ff. de legibus Baldus in capite primo collatione quarta in fine qui feudum dare possunt, Ripa in l. Centurio, numero nonagesimo primo de vulg. Socinus Junior, consilio 101. numero tertio libro secundo & consilio quarto numero trigesimo quinto libro quarto & ideo consuetudo debet probari in casu, de quo agitur, ut tradit Paulus Castren. consilio 340. ad finem libro secundo Ripa respons. libro secundo capite 25. numero decimosextimo purpuratus consilio 512. numero nono & decimo, Craueca confil. 241. numero vigesimo versiculo ad tertium de consuetudine, quare, cum in electione Pœnitentiarij, de qua est controversia, huiusmodi consuetudo non probetur, Concilium Tridentinum, quod secundum declarationem S. Congregationis soli Episcopo eligendi tribuit facultatem debet observari. præterea, cum hæc consuetudo sit contra ius, non potest induci, nisi spatio 40. annorum sit præscripta c. vii. cum glossa de consuetudine, & ibidem tenent omnes ut testatur Aretin. confil. 44. n. 1. & sequitur Alex. confil. 68. n. 71. 2. Curtius Senior confil. 79. circa fi. Socin. Senior. confil. 26. n. 19. l. 2. put. dec. 15. n. 4. l. 3. quare conclusum fuit electionem Pœnitentiarij ad solum Episcopum pertinere, sed an cecursus ab eo fieri debeat, Domini dixerunt recurrendum esse ad S. Trident. Concilij Congregationem.

Et ita Diuus Petrus Fernandez Terminius Episcopus Abulen. obtinuit executoriales contra Capitulum.

Et in vna Ofsen. Canonatus 1. Februarij 1593. 141 coram illustrissimo Seraphino fuit resolutum, quod stante erectione officij Pœnitentiarij per Episcopum facta cum vnione Præbendæ primo vacatura, Capitulum ad quod collatio spectabat, non potuit providere de primo vacante, cum non vacaret stante vnione, quæ statim sortita est effectum. Oldra. confil. 257. quæ vnio fieri potuit non obstante, quod promissio spectaret ad Capitulum, Rota dec. 1. de officio Legati in nouis, Rebus. de vnio. nu. 26. & Episcopus potuit, cum vacauit prima Præbenda, eligere Pœnitentiarium qui remittendus erat ad Capitulum pro collatione obtinenda, ut fuit resolutum in S. Congregatione, & quamvis debuisset remittere ad Capitulum, tamen non ideo, quod non remisit ad illud, annullatur electio, ut fuit dictum in Cassalen coram Oriolen. quod annullata institutione, non ideo annullabatur presentatio, & reg. 8. Gregorij Decimoterti quæ excipiebat Beneficia, de quibus fuit dispositum, non capit hoc, cum de eo satis dicatur dispositum per vnionem prius factam, & istud ius ex electione prædicta competens præseruatur per clausulam, dummodo non alteri ius quæsitum. Et in Ofsen. indulti infra relata n. 163.

Et in causa Tarraconen. Canonatus seu officij Pœnitentiarij 5. Jun. 1596. coram D. Corduba fuit resolutum, tam erectionem Pœnitentiarij, quam vnionem Canonatus, & Præbendæ, solius Episcopi arbitrio relinqui per Concilium sessione 24. de reform. ca. 8. ibi ab Episcopo instituitur, unde solus Episcopus absque vilo Capituli consensu potuit prædictum officium erigere, ut sæpius censuit Sancta Congregatio, nec ulla opus esse confirmatione Apostolica, ut clare Concilium disposuit, & S. Congregatio censuit, & sic nominationem Pœnitentiarij, ac vnionem Præbendæ vacatura ab Archiepiscopo successore factam, & à papa confirmatam non habere locum, cum facultas erigendi Pœnitentiarium à Concilio Episcopis concessa, per primam erectionem, ac vnionem expirauerit ad l. boues §. hoc sermone de verbor. significat. nec obstat confirmationem Apostolicam,

cum in ea non sit Pape narrata erectio, & vno antea facta, & sic sit surrepticia. & sic etiam non obstat clausulam, sublatam, & decreti irritam, aliasque pragmatas in confirmatione appositas, cum regulerentur a principali dispositione, & sic stante nullitate gratia nil operentur, &c.

143 Et quamvis in Concilio Prouinciali Compostellano act. 3. decreto 32. statuatur quod prouisio Pœnitentiariæ fiat præuio edicto, & concursu, id tamen non videtur vlt receptum, nec id feruant Episcopi, sicut nec alia pleraque declarata illius Concilij, & licet Rota in d. Abulen. id remiserit ad S. Congregationem, an concursus ab Episcopo fieri debeat ad Pœnitentiariam, concludendum videtur, eum non requiri, nam Concilium solum ad Parochiales requirit concursum, & ita dicitur in d. executorialibus.

144 Id autem, quod dictum est, electionem personæ Pœnitentiarij quodcumque faciendam ad solum Episcopum pertinere, non procedit vbi officium Pœnitentiarij, & vnita Præbenda vacat in mense Apostolico, vel adest alia reseruatio, seu affectio, nam tunc ad Papam pertinet ratione reseruatiōis, & ita per S. Congregationem Concil. responsum est Episcopo Salamantino, & Tirasonen. his verbis, *ca. n. Sanctissimus referente Congregatione, declarauerit, institutionem officij Pœnitentiarij, nec non electionem quandocumque faciendam ad solum Episcopum absq. consensu Capituli pertinere, collationem autē Præbende vnita ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, quæritur si officij Pœnitentiarij, & vnita Præbende vacatio contingat in mense Apostolico, vel alius Præbenda esset reseruata, vel affecta, an electio personæ huiusmodi Pœnitentiarij pertineat ad Episcopum, vel ad Sanctissimū D. nostrū Congregatio Conc. rebus diligenter discussa, citatis etiā procuratoribus Episcoporum quorū interest, & eorum visis allegationibus, censuit pertinere ad suam Sanctitatem.*

Et fuit resolutum per Rotam in d. Maioricens. Canonatus adducta d. c. 1. n. 760. quæ est videnda, & ibi dicta, posthæc tradit González glo. 9. §. 2. à numero 84.

Ex quibus inferitur, quod occurrente vacatione Pœnitentiariæ, si Sede Episcopali vacante, Capitulum non poterit illam prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, ex quo electio personæ, & prouisio officij Pœnitentiarij ad solum Episcopum spectat, vt dictum est, & Capitulum Sede vacante non succedit in prouisione Beneficiorum ad Episcopum spectante. c. illa ne Sede vacante, & dicitur infra c. 7. & censuit S. Congregatio super d. cap. 8. ibi ab Episcopo institui in solo, absq. consensu Capituli, & etiam, ab eodem solo eligatur, & licet vacaret Sedes Episcopalis, cap. nihil potest, etiam quod eo tempore Pœnitentiarius moreretur.

Sed eius prouisio, & electio Pœnitentiarij spectat ad Papam priuatiue stante reseruatiōe reg. 2. cancellaria de Benef. ad collationem, præsentationem electionem, & quacumque aliam dispositionem liberam Episcoporum pertinentibus, vacantibus de tempore vacationum Episcopatum, de qua sup. c. 1. n. 221.

Ad quod faciunt tradita dist. cap. primo numero 754. vbi diximus in Pœnitentiaria alternatiuam intrare etiam in Ecclesiis, vbi collatio Præbendarum est communis Episcopi, Capituli, vel solius Capituli.

Cessante vero dicta reseruatiōe, & reseruaretur futuro Episcopo, nisi Papa præueniret. Et facit etiā in proposito sequens declaratio S. Congregationis Concil. Præbenda pro Pœnitentiario a Capitulo Sede vacante assignari non potest, sed ab Episcopo hoc præstandum est. c. 2. ne Sede vacante.

Quamuis ista declaratio videtur loqui in prima assignatione Præbendæ pro Pœnitentiario, & procedit vbi non fuerat per Episcopum Pœnitentiarius institutus, & electus cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ iuxta dictum decretum Concilij.

Nam alias recte possit Capitulum Sede vacante assignare, & conferre Pœnitentiario antea instituto, & electo primam Præbendam vacantem in mense ordinario, vbi collatio Præbendarum erat communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli, quo casu Capitulum sede vacante potest conferre, c. vnico ne Sede vacante, in 6. & non intrat reseruatio d. reg. 2. & etiam vbi collatio Præbendarum esset solius Episcopi, seclula reseruatiōe d. reg. secunda. ex quo collatio talis Præbendæ erat debita Pœnitentiario, atq. adeo necessaria, in qua succedit Capitulum Sede vacante, vt dicitur infra dicto capite septimo à numero 59.

Inferitur etiā ex dictis Pœnitentiariam posse resignari, & sicut alias Præbendas, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, & dari in coadiutoriam, & ita seruatur.

Et de qualitatibus & requisitis in Pœnitentiario vide dicenda infra 7. part. cap. 4. à nu. 32. & cap. 7. nu. 49.

Secundo dubitatur de Præbendæ lecturæ ad cuius dispositionem, & prouisionem pertineat.

In quo præmittendum est decreto S. Concilij Tridentini sess. 5. de refor. cap. 1. statutum esse, quod in Ecclesiis, in quibus Præbenda aut præstimonium, seu aliud stipendium pro lectoribus S. Theologiæ deputata reperiuntur de cætero, non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inuálida, in Ecclesiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac in collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido etiam nullius Diocesis si ibi clerus numerosus fuerit, vbi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, Præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis prima vacatura, cui onus incompatible iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur, & cetera.

Nihilominus tamen ad hoc, & vt talis Præbenda primo vacatura si Theologalis, & in Theologalem manet erecta, requiritur actualis deputatio ex declaratione pape, & S. Congregationis, vt in declarationibus sequentibus. Congregatio Concilij censuit Sanctissimo approbante illius sententiam ad erectionem Præbendæ Theologalis requiri actualem deputationem. Et ideo, si in prouisione Præbendæ, non fuit facta actualis deputatio, non posse prouisum compelli obire munus lectionis. Alia, Præbenda, quæ primo post confirmationem Concilij vacauerit, & ipso facto eiusdem Concilij decreto huius Capituli versiculo in Ecclesiis autem pro lectione Sacra Scriptura perpetuo constituta, & deputata intelligitur, si collata fuerit ad id munus inhabili per se explicare, an inuálida sit? Sanctissimus sentiens hoc decretum Concilij esse conditionale, requirit, prius

declarationem, & actuale deputationem Episcopi, ut illa prebenda sit Theologalis, respondit valere collationem Prebende, que primo post concilium vacavit factam persona minus idonea ad sacram scripturam per seipsum interpretandam, si nondum illa Prebenda actu fuerit deputata, & erecta in Theologalem, nec est in optione Episcopi Prebendam vacantem assignare pro Penitentiario, licet ratione Cura animarum videatur magis necessarius, sed pro Theologo propter verba huius decreti ipso facto, verum si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, ut prius de Penitentiario provideatur, habenda est confirmatio in specie à Sancta Sede Apostolica, ad omnem difficultatem tollendam.

156 De quo alias f. S. Congregatio censuit, quod satisf. Concilio etiam Theologiam scholasticam legendo, quia Concilium indifferenter loquitur de scriptura, & Theologia, & facit cap. quia nonnulli de magistris, &c. nec multum discrepat Concilium provinciale Compostellanum actione 2. decreto 36. vbi dicitur, quod dummodo sub aliquo scripturæ loco verifetur, lectio poterit ad morales casus, & dubia scholastica se interim convertere, & Concilium Provinciale Toletanum actione secunda decreto vigesimo octavo.

157 Censuit etiam S. Congregatio, f. quod de tempore & hora, & materia scripturæ, & Theologiæ, quæ in sacra scriptura continentur, super qua legendum sit, relinquatur arbitrio Ordinaris, & quod potest ipse lector vacare à lectione tribus mensibus Iulij, Augusti & Septemb. conformat d. Concilium Compostellanum d. actione 2. decreto 36. & 39.

158 In concordia tamen facta f. inter Episcopos, & Capitula dictæ Provinciæ Compostellanæ confirmata à Pio V. quæ habetur ad finem dicti Concilij impressi Salamanticæ anno 1594. dictum cap. 36. vbi cauetur, quod deputatus ad legendum S. Scripturam legere debeat tempore, & loco, ac materiam ab Episcopo designandam, declaratur id fieri saltem de cõs. Cap. &c.

Censuit etiam S. congregatio, quod non potest compelli lector, ad ponendum substitutum quando ex causa f. infirmitatis sanabilis impeditur, quominus per seipsum legere valeat, eo vero casu quo quis esset substitutus, electio substituitur ad Episcopum spectat. Alia de Canonico Theologo, seu lectore vide supra 3. par. c. 2. n. 118.

159 His præmissis, ad dubium propositum deveniendo, distinguendum f. est inter Præbendas Theologales seu lecturæ erectas, & deputatas ante Concilium, & inter Præbendas Theologales, seu lecturæ, erectas, & deputatas post Concilium ex dicto decreto.

Et quod attinet ad erectas, ante Concilium, certum est servandum f. esse, quod ante Concilium, & earum collationem, & provisionem ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat, cum Concilium in hoc nihil disponat, ad l. commodissime ff. de liber. & posthu. Et ita censuit S. Congregatio ut in seq. declaratione super d. c. a. ibi conferantur, à quo autem hæc collatio fieri debeat, Concilium non expressit, quare persinebit ad eum, ad quem antea spectabat. Et in d. declarationibus statim adducen.

160 Quod vero f. attinet ad Præbendas Theologales erectas post Concilium S. Congregatio censuit electionem personæ, seu electionis, ad solum Episcopum spectare, collationem autem Præbendæ ad illos, ad quos antea spectabat, ut in seq. declarationi-

bus super d. c. i. ibi constituta, & deputata intelligatur, cuius collationem reliquit illis, ad quos de iure ante Concilium spectabat collatio eius Præbendæ, quæ deinde ex hoc decreto Concilij fuit erecta in Theologalem, electio vero soli Episcopo competit, quia à Concilio in hoc decreto, cum de substituto deligendo agitur, soli Episcopo datur electio, adiunctum exemplum Penitentiarii, licet sit conceptum aliis verbis. Secunda, electio lectoris soli Episcopo competit, nec successoris præiudicium fit, si aliter per prædecessorem fuit servatum, & id intelligendum est de his Canonicis Theologalibus, qui erecti non sunt ante Concilium, si vero erecti essent ante Concilium, servandum est, quod ante Concilium. Tertia, hoc decretum habet locum etiam in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iure patronatus laicorum, ut deputetur Præbenda primo vacatura concurrentibus omnibus requisitis, prout in præfenti, & persona non erit nominanda ante vacationem, & electio personæ spectabit ad Episcopum, collatio vero, ad quem legitime spectabit ante deputationem prædictam. Quod non aduertit, nec distinxit González glossa nona §. secundo à numero 2.

Et in vna f. Oscen. indulti 10. Decem. 1599. & 5. Decem. 1601. coram D. Milli. fuit resolutum, ius quod tribuit Concil. Trid. Episcopo eligendi, seu nominandi lectorem, & Penitentiarium, cui fiat collatio ab eo, ad quæ spectat ius conferendi, esse considerabile, & tale, ut in eo habeat locum reg. de non tollen. iure quæsi. tanto magis cum istud ius sit perpetuum, & iurisdictional. & reg. præservet ius quodcumque etiam minimum, ut fuit resolutum in causa Burg. iuris sepeliendi 10. Iunij 1575. coram Cas. de Graf. & in Casar. August. exemptionis 13. Iunij 1594. coram Seraph. cuius reg. requiritur specialis derogatio, etiam quod Papa intellexerit præiudicium, ut fuit resolutum in d. causis, & aliis. Nec obstat, quod reg. non habet locum, quando tollitur ius competens ex disposit. iuris communis, quia etiam in hoc casu est locus reg. Sarnen. ibi q. 6. Put. decis. 31. l. 1. Prolo. 81. Peregrinus 24. libro secundo, nisi versetur in gratia exemptionis, unionis, vel alia simili de sui natura præiudiciali, in quibus terminis procedi debet ad cassad. 1. de priui. & in causa nullus de Stepa coram Seraphino, neque etiam obstat, quod reg. habet solum locum in iure radicato, & perfecte quæsi. quia ius nominandi succedente vacatione, est plene, & perfecte quæsi. & sufficit, quod tollatur ius in spe habens causam de præterito. Sarn. q. 4. n. 14. 2. casu Put. decis. 4. super ead. reg.

Et id videtur procedere, quando talis Præbenda vacaret in mense ordinario, nam si vacaret in mense Apostolico, vel alias esset referuata, seu affecta electioni personæ, & collatio spectaret ad Papam sicut dictum est in Penitentiaria, licet contra teneat Zerola dicens semper spectare ad Ordinarium, tamen praxi Episcopali. p. 1. verb. Beneficiu. §. 3. d. 4. & verbo Præbenda Theologalis. §. 4. ut supra capite primo numero 532.

In Regnis tamen Coronæ Castellæ, & Legionis Præbendæ istæ lecturæ erectæ, & institutæ ex d. decreto Concilij in quocumque mense vacant, providentur per Episcopos, & Capitula ad instar Canoniciatum Doctoralium & Magistralium, de quibus statim dicemus, & ita observatum est, ex quo erectæ & institutæ sunt: Et ita videtur supponi per Concilium Provinciale Compostell. actio 2. decreto 34. & Tolet. licet non tam clare act. 2. decreto 28. vers. & v. ea, vbi statuitur provisionem etiam Præbendæ lecturæ debere fieri prævio edito, & examine in cõcursu, &c. quæ consuetudo 40. annis præscripta valebit, sal-

saltem in non referuatis c. fin. de consuet. & ibi Dd. cum aliis.

Quamuis in vna [†] Toletana Canonicatus lectura coram Sanctissimo Clemente VIII. tunc Retæ auditore, fuit resolutum in ea, nec Bullâ Sixti IV. nec Leonis X. locum sibi vindicare, ut in seq. decisionibus.

Toletana Canonicatus 22. Iun. 1583. coram D. Aldobrandino.

VAcante Canonicatu lectionis S. Scripturae Ecclesie Toletanae Capitulum 14. Nouem. 1578. decreuit apponenda esse edita, ut qui voluerint se opponere, possint cum termino 60. dierum incipien. 15. eiusdem mensis Nou. in termino comparuerunt plures qui se opposuerunt, & inter alios Don Gabriel de Cardenas, & Lupus Barrio, & die 23. Febr. Capitulum deuenit ad vota, & singulis Canonicis delatum fuit iuramentum de eligendo illum, quem indicabit magis idoneum, & sufficientem; prima vice qua voterunt, habuerunt plura vota, & equalia, Petrus Martinus Lupus Barrio, & Don Gabriel. Secunda vice, in qua actum fuit de illis tribus plura, & equalia habuerunt Don Gabriel, & Lupus. Tertia vice, in qua de his duobus tantum egerunt Canonici, ambo habuerunt equalia vota, nempe singuli 17. unde dum votaretur, an negotium esset remittendum ad aliam diem, vel illico tradenda possessio D. Gabrieli, et nobiliori, plura habuit vota D. Gab. quod si traderetur possessio, prout tradita fuit, verum, quia pro parte Lupi fuerit appellatum, & introducta litis, quæ tandem fuit commissa in Rota, prætendebat Lupus se preferendum esse, eo, quia probauit per testes se magis idoneum, & aptum ad munus huiusmodi lectionis, & tanquam talem, vel preferendum ratione constitutionis synodi Provincialis editæ de anno 1566. vel saltem vigore Motus proprii Leonis X. negotium foret dirimendum, vice versa prætendebat D. Gab. se omnino virtute Bullæ Sixti ratione maioris nobilitatis preferendum, dubitauit itaque supradicta die an in casu & ad effectum, de quo agitur, intret dispositio Sixti, vel potius d. schedula Motus proprii Leonis, super qua non appareat expedita litera, vel d. constitutionis synodalis? Domini autem concluderunt in casu de quo agitur, nec Bullam Sixti, nec Motum proprium Leonis sibi locum vindicare, ratio fuit, quia ambo constitutiones, siue dispositiones loquuntur de Canonicibus Doctoralibus institutis à Sixto, qui conferri debent Magistro, vel Licentiato in Theologia, & Doctori, vel Licentiato in altero iurium; unde, cum hac Præbenda longe postea ex decreto S. Concilii Trid. sess. 5. cap. 1. de reform. fuerit erecta pro lectione Spaginae, forma tradita circa collationem sup. erectorum, non potest extendi, nec arctari Capitulum ad illam obseruandum in collatione huius Præbende pro lectione S. Scripturae nouiter erectæ, & consequenter modus illam conferendi, & quæ qualitas sit magis attendenda, ubi de prælutione vnius, vel alterius agitur, remanet in dispositione iuris communis, unde, cum S. Synodus Trid. solum mandet hanc Præbendam conferri idoneo ad hoc munus peragendum, non autem arctet ad eligendum magis idoneum, & non negetur, quin Don Gabriel esset etiam idoneus, & cum ipse sit in possessione Præbende huiusmodi, non haberet Lupus ius auocandi hanc Præbendam ab eo, si nihil, præter Bullam Sixti, & Motum proprium Leonis contra ipsum allegaret. Verum, cum ab eo allegaretur quoque constitutio Concilii Synodalis, ea clara est, mādatur enim præfici eidem muneris illum, qui magis idoneus ad

id explicandum visus fuerit, alias factam provisionem irritat; cum itaque sit eligendus secundum hanc constitutionem magis idoneus, & magis aptus, ad explicandum hoc munus legendi, & testes omnes sine concordis, quod D. Lupus est magis idoneus, qui bonas rationes adducit, & id confirmatur ex articulis ipsiusmet Don Gabriels, qui quo ad hanc aptitudinem nunquam articulat se æqualem Lupo, maioritas enim idoneitatis inspicitur respectu indulgentiæ Ecclesie, ut eligatur, qui est utilior Ecclesie, & quo Ecclesia magis indiget, Decius in c. constitutis, n. 7. de appellatio. & respectu negotij, de quo agitur, argumento eorum, quæ tradit Decius in c. referente n. 8. de Præb. cum aliis allegatis, præsertim, cum constitutio habeat expressum decretum irritans c. dilecto ubi Abb. de Præb. Cassador. super reg. decis. 12. numero 9. cum similibus an autem sit attendenda hac constitutio ab eo pendet, an quo ad eam fuerit necessaria confirmatio Sedis Apostolicæ, quatenus fuerit necessaria, an ea adfuerit.

In eadem 18. Maij 1584. coram eodem.

IN causa Toletana Canoniciatus dubitaueram 22. Februa. 1584. an D. Lupo Barrio suffragaretur decretum Concilij Provincialis celebrati de anno 1566. in quo c. 28. fuit statutum, quod Præbenda lectionis S. Scripturae daretur per concurreniam magis idoneo, cum decreto, quod alias facta provisio sit nulla: quæ difficultas à duobus pendet difficultatibus; prima, num hæc constitutio possit dici contra ius commune, & propterea indigeret confirmatione Apostolicâ; altera, an adesset talis confirmatio, quia propter supradicta die proposui causam super his difficultatibus, & præcipue super prima, & Domini concluderunt, constitutionem esse contra ius, consequenterque indiguisse confirmatione, & de confirmatione hucusque non constare, quamvis enim ante factum iura clament, magis idoneum esse eligendum c. licet 9. 2. quæst. prima ibi, ut sciant omnes, & certi sint quod, qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui omni virtute eminentior, ille eligatur ad Sacerdotium. cap. illud eadem quæstione & causa capite quoniam de iure patron. ibi, ille præficiatur Ecclesie qui maioribus iunatur meritis capite Metropolitano 63. distictione in fine ibi, ex Presbyteris eiusdem Ecclesie, vel Diaconis optimus ordinetur capite vilissimus 1. quæstione prima capite secundo de officio custodis ibi, ut ad hoc opus tales ordinentur, quales, & meliores, & sanctiores esse viderentur, tamen electio facta de digno omisso digniori, tenet cap. cum nobis olim de electione capite nisi cum pridem §. pro defectu de renuntiatione cap. fin. de præsumptio. c. quia propter, iuncto c. cum in cunctis de electione c. constitutis de appellat. c. Monasterium 16. q. 7. gl. in d. cap. constit. verb. magis, & in c. 3. de iure patro. & in d. c. fi. de offic. custodis Abb. in d. c. constitutis num. 63. Butrius, n. 15. Cardin. sub nu. 3. Præpositus sub num. 2. Decius num. 4. late Lamber. de iure patron. in 1. p. 2. l. q. 10. art. 3. Soto de iustitia & iure lib. 3. q. 6. articul. 2. in 8. conclusiones, Conarr. qui Canonistas, & Theologos cumulat in regul. peccatum in 2. parte §. 7. vers. his demum quod procedit, etiam stante iuramento de eligendo magis idoneo de constitutis, ubi Cardin. numer. 2. Præpos. n. 2. Couar. vbi sup. vers. 2. probatur, iam, & si eligens dignum, prætermisso digniori, multoties peccet, & aliquando etiam mortaliter, Decius in d. c. constitutis n. 5. Soto de iustitia & iure d. lib. 3. articul. 2. in 9. conclu-

fione, *Conarru.* ubi supra versigitur iura humana, & impediens, ne dignus eligatur, vel ne dignior eligatur, nunquam etiam ad restitutionem tenetur, *Conarru.* ubi supra in 3. & 4. conclusionem, decretum ergo Concilij Provincialis annullans electionem factam de digno, omisso digniori, contra ius dicitur, ex quo ius commune eadem electionem approbat ob salutem reipublice, ne litibus omnia inuoluantur, prout fieret, si electio, vel collatio facta digno, omisso digniori, non teneret, ut supradictum est, & consequenter non tenet sine Papae, confirmatione, quod super his de maiori, & obedientia, & ibi Abbas in 2. notab. & Felinus late numero secundo cum aliis allegatis. Non obstat, quod quando constitutio inferioris coadiuvatur constitutionem Superioris, teneat, ut quando adiicit penam, ut per Felinum in capite quod super his numero nono versiculo fallit septimo quia non applicatur, hoc enim non est coadiuvare dispositionem iuris communis, sed illi omnino obviare, cum contrarium statuatur eius, quod ius commune disponit. ius n. commune expresse disponit validam esse electionem factam de digno, omisso digniori, & constit. dicit illam invalidam. iura enim ob difficultatem perpensionis, & aequilibrij meritorum cuiuslibet consulendo, ut dicebam quieti, reipublice statuerunt validam esse electionem factam de digno, omisso digniori, ne inuoluantur universa reipublica maximis & acerbissimis litibus, quales sunt ille, in quibus de meritis hominum agitur, quotidie enim merita, & demerita cuiuslibet essent in foro ventilanda, & propterea, cum constitutio disponat super eo, quod disponit ius commune, & contrarium statuatur, non tenet, quod admodum enim dicitur contra ius constitutio Episcopi, quod electio facta, uno contempto, sit nulla, eo, quia ius commune disponit eam validam, licet ab initio dicat omnes vocandos, licet dicat illam cassari posse Ioannes Andreas in additione ad Specul. titulo de electione incola in capite ex tua numero undecimo de clericis non residentibus, Felinus in dicto capite quod super his columna 7. in principio ita pariter dicitur contra ius ista constitutio, quae annullat electionem, quam ius commune disponit validam esse, ut supradictum est, nec potest dici hanc esse constitutionem contra communem opinionem, non autem contra ius, quia ius iura ita disponunt ut supradictum fuit, & maxima ratione per ea, quae supradicta fuerunt, neque facit, quod Superior possit adiuvere, ut melior eligatur, quia nihilominus, non obstante iuramento, ut supradictum fuit, tenet electio de digno. Non obstat quarta fallentia Felini, quod teneat constitutio inferioris, quando acceptatur a subditis, quia ultra quod Felinus nulla deducit contra hanc conclusionem in dicto capite quod super his in quarta fallentia numero septimo in facto non verificatur, cum igitur Lupus docere debeat de confirmatione, de ea hucusque secundum Dominos non docet, nam confirmatio per V. producta non est generalis, sed particularis non nullorum decretorum, inter quae non est illud, de quo agitur, cum enim Capitula Ecclesiarum Cathedralium conquerebantur de nonnullis decretis d. Concilij, & per Illustrissimum Cardinalem S. Marcelli tunc Nuntium Hispaniarum fuissent Capitula, & Episcopi reducti ad concordiam, & declarata quaedam decreta dicti Concilij, & quaedam alterata, hac concordia confirmata fuit à Pio V. non autem apparet de confirmatione generali totius Concilij, non etiam in actis constat Concilium istud fuisse transmissum ad Cardinales Sacrae Congregationis, nec, quod à Sacra Congregatione reuocatum fuerit, si autem aliunde pro parte Lupi pretendatur colligi posse confirmationem, de eo particulariter agatur.

Sed posthac scripta vidi Hieron. Gonzalem ad regulam mensum glossa 9. §. 2 qui ex numero 81. agit an huiusmodi Canonicatus, & Praebendae lectionis sacrae Scripturae comprehendantur in reservatione, d. cap. 1. se §. 5. nihil de hoc disponat, remanet sub dispositione iuris communis, & d. reg. quamdiu de aliqua lege speciali, seu privilegio aliud disponente non doceatur l. commo. d. sine de liberis & posth. cum aliis, & ad id adducit declarationem Sacrae Congregationis Concilij dicentem. Non comprehenduntur sub hoc decreto Praebendae vacantes in mensibus reservationis, nec talis deputatio, & constitutio habet locum in Canonicatibus, & Praebendis Sedi Apostolicae reservationis affectis. Quae tamen declaratio non loquitur de Praebendis S. Scripturae iam erectis, & deputatis, sed de erigendis, & deputandis, ut patet ex ipsius verbis, & ita eam adduximus sup. n. 128. nihilominus, inquit idem Gonzalez ibi n. 86. se videre, quod communiter in Hispania in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, imo & in nonnullis Collegiatis Canonicatus, & Praebendae Theologicae lectionis S. Scripturae providebatur per concursum in quibuscumque mensibus vacent indifferenter ac si essent Praebendae Doctores, & Magistrales & non conferuntur à Sede Apostolica sicut cetera Beneficia reservata. Sed quo iure hoc fiat, se bene informatum non esse, verisimile tamen esse, quod sit aliquod indultum Apostolicum, aliter namque non servaretur in praxi. Et quia Eccles. Metrop. Caesaraug. Clemens VIII. in erect. quam de illa fecit de statu regulari in secularem anno 1603. concessit, quod provideat per concursum Canonicatum Doctorem & Magistralem ad instar Regni Castellae iuxta constitutionem Sixti III. & Leonis X. & etiam Canonicatus S. Script. & penitentiarum, dummodo, si vacant in octo mensibus Apostolicis, sit nova provisio obtinenda, ut ait nu. 80. ex quo tamen non colligit adesse aliquod indultum in Regno Castellae, sed potius contrarium, cum in eo absolute provideantur Canonicatus Sacrae Scripturae ad instar Doctoralium, & Magistralium, & nunquam obtineatur nova provisio, & si in Regno Castellae esset indultum ad id, non poneretur in d. indulto Ecclesiae Caesaraugustanae onus illud de obtinenda nova provisione, vel saltem, ait Gonzalez, pro villitate communi ex hoc resultante Sanctissimos Pontifices maximos dictas provisiones minime ignorantes ex certa scientia tolerantibus indulgere censeri; nam tolerantia Papae, & Superioris inducit dispensationem & actus validitatem. cap. quia circa ubi gloss. fin. in fin. de consanguin. & affinitat. & ibi Butrius n. 7. Abb. numer. 8. & ceteri, lafon. in l. rem non novam à num. 4. usque ad 8. c. de iudic. cum aliis. Sed certe supposito, quod d. Canonicatus cadant sub reservationibus ex sola scientia, & tolerantia Papae, non inducitur indultum, aut dispensatio ad eos providendos, cum multa per patientiam tolerantur, & c. cap. cum iam dudum, de Praeb. Abb. d. num. 8. & alij, & dixi alias sup. num. & facit quod tradit Selua de Benefic. 3. p. q. 10. 3. casu n. 15. ultra quod non satis constat de dicta scientia Papae. Nec à reservatione excusat non receptio, ut supradictum est n. 518.

Tertio dubitatur de Canonicatibus, & Praebendis Doctoralibus, & Magistralibus, ad quorum provisionem, & dispositionem spectant?

In quo breuiter dicendum est per Bullam Sixti III. & motum proprium Leonis X. in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum coronae Castellae, & Legionis

Legionis erectum fuisse & institutum vnum Canonicatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiatum in vtroque vel altero iure, qui dicitur Doctoralis & alterum pro Magistro, seu Doctore, vel Licentiatum in Theologia, qui dicitur Magistralis, ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Capite, per vota secreta, præiuncto edicto propterea apponendo, de quo in d. Concilio Compostellano *act. 2. decreto 34.* ac publico examine, & iuramento, de eligendo magis idoneum Ordinaria autoritate providen. vt in sequen. Bulla Sixti IV. & sedula motus proprii Leonis X. ac literis super eo expeditis, ubi late ponitur forma in huiusmodi prouisionibus, & electionibus seruanda, & statuitur, huiusmodi Canonicatus sub reservationibus non comprehendi, & cetera.

Bulla Sixti IIII.

Sixtus, &c. ad perpetuam rei memoriam, creditam nobis regendæ militantis Ecclesiæ prouidentiam exequi coadiuvante Domino cupientes, ad ea libenter intendimus, vt debemus, per quæ singulæ Orbis Ecclesiæ, præsertim Cathedralis, personarum vtilium fultæ præsidii, ad altissimi laudem, & gloriam condignis honoribus, & vniuersitatibus proficiant incrementis, earumque bona, & iura à quorumcumque occupatione conseruari possint illæsa. Tadem pro parte venerabilium fratrum nostrorum vniuersorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulorum Metropolitana, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Castellæ, & Legionis Regnorum nuper exhibita petitio continebat, quod ipsarum canonicatus, & præbendæ, tam Apostolicæ, vigore gratiarum expectatiuarum specialium, & aliarum reservationum, & alias, quam ordinaria autoritatibus propter inordinatos fauores persæpe conferuntur iuris parum litteratis, adeo, vt nonnunquam eueniat, quod nullus Ecclesiarum earundem Canonicus graduatus existat, cuius consilio, & auxilio, iura tueri, & bona occupata recuperari, & alia negotia vtiliter, & salubriter dirigi valeant, in non modicum Ecclesiarum earundem detrimentum & honoris, & reputationis diminutionem; & quod, si ex Canonicis, aut integris, vel dimidiis Portionariis cuiuslibet eandem Ecclesiæ continuo vnus esset Magister, seu Licentiatum in Theologia, & vnus Doctor, seu Licentiatum in vtroque, vel altero iurium, profecto earundem Ecclesiarum decori, & venustati, ac prospero, & felici regimini vtiliter, & salubriter prouideretur. Quare pro parte Archiepiscoporum, Episcoporum & Capitulorum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt quod de cætero in qualibet earundem Ecclesiæ continuo sint duo Canonici in eisdem, vnus in Theologia, & alter iuribus Doctores seu Licentiatum statuere, & ordinare, aliasque eisdem Ecclesiis super hoc oportune prouidere de Benignitate Apostolica dignemur; nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati autoritate Apostolica præsentium tenore statuimus, & ordinamus, quod de duobus Canonicatibus, & totidem præb. qui primo per cessum, vel decessum aut quamlibet aliam dimissionem illos obtinentium extra Rom. Curiam in quibusvis mensibus simul, vel successiue vacabunt in qualibet Ecclesiæ earundem, etiam si dispositioni Apostolicæ ex quavis causa, non tamen

in prima vice, generaliter reseruati forent perpetuis futuris temporibus quoties illos vacare pro tempore contigerit, vni, qui in Theologia Magister, seu Licentiatum, & alteri qui altero iurium Doctor, seu Licentiatum, existat, possit & debeat vna cum Capitulo cuiuslibet earundem Ecclesiarum Ordinaria autoritate prouideri in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliquæ gratiæ expectatiuæ speciales, vel generales reservationes, & nominandi, seu nominantis conferendi facultates, & madata à nobis, seu Sede Apostolica, vel eius Legatis, seu alias eius autoritate, & Regum, Ducum, Principum, vel Prælatorum, aut quauis alia consideratione, nullatenus emanassent, seu in posterum emanarent, ita tamen, vt de eis, qui primo Doctore, vel cum rigore examinis Licentiatum in altero iurium, & aliis, qui postmodum vacabunt simul, vel successiue Canonicatibus, & Præbendis huiusmodi Magistro, vel Licentiatum in Theologia prouideatur, & inter Doctores, & Licentiatos eosdem ad illos pro tempore nominatos illi qui de nobili genere procreati forent, aliis non nobilibus, & inter ipsos nobiles, qui ex vtroque parente nobiles forent, nobilibus ex altero, & inter ex vtroque vel vno latere nobiles de maiori nobiliū genere procreati de minori nobiliū genere procreatis, per eosdem Ordinarios collatores, & Capitula præeligantur, qui, si in eadem Ecclesiæ, & alias sic qualificati reperiantur, aliis præferantur, sicque perpetuis futuris temporibus obseruetur, decernentes ex nunc omnes, & singulas gratias acceptationes, prouisiones, vniones, annexiones, & incorporationes, & alias dispositiones, processus, sententias, & censuras desuper, necnon totum id, & quicquid secus super his à quoque quauis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irrita, & inania nulliusque roboris, vel momenti, necnon canonicatus, & Præbendas, quos, vt præfertur, vacare contigerit in qualibet Ecclesiæ earundem Doctorum, & Licentiatorum in Theologia, & altero iurium, canonicatus, & Præbendas nuncupari debere, & aliis, quam Doctoribus, & Licentiatibus prædictis conferri non posse, & illos ordinaria dumtaxat autoritate conferri, & sub prædictis, & quibusvis aliis gratiis, expectatiuiis specialibus, & generalibus, reservationibus, vnionibus, & incorporationibus, extinctionibus, & legatis, & aliis cõcessis, & concedendis, facultatibus non comprehendendi, nec non irritum & inane, si secus super his à quoque quauis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus præmissis, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1474. Calen. Decem. Pontificatus nostri Anno 4.

Cuius Bullæ tenorem in parte refert post hæc visus Hiero. González ad *reg. de mensib. glo. 9. §. 2. numero 2.*

Motus proprius Leonis decimi.

Motu proprio. Cum dudum Fel. recor. Sixtus Papa IV. prædecessor noster pro salubri statu, honore, & venustate Metropolitana, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium Castellæ, & Legionis Regnorum inter alia, per quasdam statuerit, & ordinauerit, quod de duobus canonicatibus, & totidem præbendis in Toletana de tribus, qui ex tunc per cessum vel decessum, ac quauis aliam dimissionem illos obtinentium extra Romanam Curiam in quibusvis

mensibus simul, vel successiue vacauerint, in qualibet Ecclesiarum earundem, etiam si dispositioni Apostolicæ ex quavis causa generaliter reservati forent, dummodo non in prima vice perpetuis futuris temporibus, quoties pro tempore vacarent vni Magistro seu Licentiato in Theologia, alteri Doctori seu Licentiato in iuribus per Archiepiscopum, seu Episcopum, & Capitulum cuiuslibet earundem Ecclesiarum ordinaria autoritate provideri posset in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliquæ gratiæ, expectatiuæ, reservationes, &c. nullatenus emanassent, seu in posterum emanarent, ita vt de illis, qui primo Doctori, vel cum rigore examinis Licentiato in altero iuribus, & de aliis, qui postmodum vacarent simul, vel successiue canonicat & Præb. huiusmodi Magistro seu Licentiato in Theologia provideatur, sicque perpetuis futuris temporibus observaretur & Canonicatus, & præbendas huiusmodi Doctorum, & Licentiarum in Theologia, & altero iuribus nuncupari debere, irritum quoque decreuit, &c. per alias suas literas voluerit, & itidem statuerit, quod de eisdem canonicatibus, & præbendis sub prioribus literis comprehensis, & illis duntaxat graduatis providei possit, qui in aliqua Vniuersitate studij generalis Regnorum Castellæ, & Legionis, seruatis seruandis, iuxta earundem Vniuersitatum statuta, ritus, & mores promoti fuissent, alias de illis pro tempore factæ prouisiones nullius essent roboris, vel momenti, & illi, quibus decanonicatibus, & præbendis huiusmodi pro tempore prouisum foret, in eisdem Ecclesiis personaliter residere teneantur, & si absque ordinarij, vel Capituli licentia ultra mensem abesse præsumerent, eo ipso collatis canonicatu & præbenda huiusmodi priuati, & perpetuo ad illos inhabiles existant, possetq; & deberet de illis sic vacantibus alijs graduatis, qui vellent, & valerent in ipsis Ecclesiis residere, alias iuxta priorum literarum tenorem providei, & deinde bonæ memoriæ Innocentius Papa VIII. etiam prædecessor noster per suas literas statuerit, & ordinauerit, quod nullus cuiuscunque dignitatis, &c. duos canonicatus, & totidem præbendas ex illis, qui personis graduatis huiusmodi ordinati erant, obtinere valeret, & tales canonicatus, & præbendas pro tempore obtinens apud Ecclesias, in quibus illos obtinebat, iuxta ordinationem Sixti prædecessoris huiusmodi residentiam facere teneretur, quodque si contingeret aliquas personas canonicatus, & præbendas præfatos pro tempore obtinentes de licentia Capitulum prædictorum ad Rom. Curiam accedere, & in illa ab hac luce decedere, Ordinarij, & Capitula huiusmodi de eisdem canonicatibus, & præbendis per obitum talium pro tempore vacantibus alias iuxta formam literarum Sixti prædecessoris huiusmodi libere disponere possent, prout in eisdem literis, quarum tenorem, &c. plenius continetur, nos dictarum Ecclesiarum felici successui consuleret, vt literæ prædictæ cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis eo firmiter obseruentur, quo clarius constiterit illas ea deliberatione approbatas qua concessæ fuerunt, providei volentes motu simili, & ex certa scientia, consideratione etiam charissimi in Christo filij nostri Caroli Romanorum, & Hispaniarum Regis Catholici, ac dilectorum filiorum Capitulum Metropolitanorum, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium, Regnorum Castellæ, Legionis Granatæ, & Nauarræ, nobis super hoc humiliter supplicantium literas Sixti & Innocentij

prædecessorum huiusmodi, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis autoritate Apostolica approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere decernimus, & quoad singulas Ecclesias Regnorum prædictorum, in quibus eisdem literis contrauentum, & de canonicatibus, & præbendis graduatorum huiusmodi, qui ex tunc vacarunt, per Sedem Apostolicam prouisum fuit in pristinum, & cum in quo illi, ac Ordinarij, & Capitula earum ante huiusmodi contrauentiones, & Apostolicas prouisiones quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus, reuolidamus, ac plenarie reintegramus, illasque ad omnes, & singulas Metropolitanas, & alias Cathedrales dictorum Regnorum, Granatæ, & Nauarræ in quarum singulis de duobus canonicatibus, & totidem præb. de cætero primo vacaturis personis in Theolog. & altero iuribus, vt præfertur, graduatis, per Archiepiscopum, seu Episcopum, & Capitulum cuiuslibet earum Ordinaria autoritate prædicta duntaxat iuxta tenorem literarum Sixti prædecessoris huiusmodi provideatur, extendimus, & ampliamus, & nihilominus potiori cautela præmissa omnia, prout per Sixtum, & Innoc. & alios prædecessores præfatos statuta, & ordinata fuerunt, de nouo, ac quod Archiepiscopus, & Episcopus, necnon Capit. præfata, cum canonicatus, & præbendæ graduatorum huiusmodi apud Sedem præfata per obitum, vel resignationem in manibus nostris, vel successorum nostrorum Rom. Pontificum pro tempore faciendam, vacauerint, ad electionem personarum idonearum, vt præfertur qualificarum, ac prouisionem canon. & præbendarum graduatorum huiusmodi sic apud Sedem Apostolicam vacantium alias iuxta formam literarum Sixti, & Innocentij prædecessorum huiusmodi procedere, & electi. facta, electos pro tempore ad possessionem illorum, sic tamen quod electi infra quatuor menses nouam prouisionem desuper ab eadem Sede impetrare expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ persolvere teneantur recipere, & admittere, necnon occurrente pro tempore vacatione canon. & præben. huiusmodi Capitula illos vni ex Canonicis earundem Ecclesiarum interim quod ad illorum prouisionem, seu electionem procedatur, commendare possint, ac lapso tempore edicti propterea apponendi Ordinarius, vel eius Vicarius infra triduum proxime seq. ad prouisionem, seu electionem huiusmodi de persona idonea, publico examine præuio, faciendam accedere teneatur, alioquin Capitula ad illa libere procedere valeant, & in huiusmodi electionibus ipsi electores iuramentum de eligendo magis idoneum, habito respectu ad utilitatem Ecclesiæ, & mores eligendæ personæ præstare teneantur, quodque maiori parti votorum secreto de necessitate præstandorum voto Episcopi, seu Archiepiscopi pro vno computato stari, & si nullus haberet maiorem partem votorum, duo habentes plures votos ad secundum scrutinium admitti debeant, & si vnus habuerit plures votos, & alij habuerint pares, de illis paribus fiat secundum scrutinium, quis illorum concurrat cum primo & istorum electus à maiori parte admittatur cum primo ad tertium scrutinium, & si iterum fuerint pares,

pares, sorte dirimatur quis concurrat cum primo, & si ultimo duo habuerint paritatem, etiam sorte dirimatur, & fors loco electionis, & prouisionis habeatur, quodque de huiusmodi canonicis, & præbendis graduatorum huiusmodi non solum in Vniuersitatibus dictorum Regnorum graduatis, sed etiam Collegialibus Hispanis Collegij S. Clementis Bononiæ, per bonæ memoriæ Egidium de Albornoz fundati, ibidem iuxta eiusdem Collegij statuta, & ritus, & mores promotis, siue graduatis prouideri possit per petuo statuimus, & ordinamus, & concedimus ac indulgemus: ac quod statuto, & ordinationi huiusmodi, seu etiam literis desuper conficiendis per quas cumq; alias literas Apostolicas, & quasuis clausulas generales, vel speciales etiam derogatorias derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quorumcumque verborum expressione, in se continentes nullatenus derogari possit, nec derogatum censetur, & si derogetur, derogationes huiusmodi nemini suffragentur, & Ordinarij & Cap. prædicta literis derogatoriis huiusmodi, & decretis super illis processibus, & illorum executoribus, & subexecutoribus eorumque mandatis, & monitionibus, parere minime teneantur, sed eis firmiter resistere, & literarum huiusmodi executionem impedire, nec ratione resistentiæ huiusmodi aliquibus censuris, & poenis Ecclesiasticis innodari possint, & si iudicari debeat, irritum quodque decernimus, non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis, & facultatibus, ac literis Apostolicis contra tenorem indultorum prædictorum, aut præmissorum omnium, & singulorum quibuscumque concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, etiam si ad illorum derogationem de illis, eorumq; totis tenoribus specialibus, & specificis expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu alia exquisita forma seruanda foret, illarumq; tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, præsentibus pro expressis habentes motu, scientia, & potestate prædictis derogamus, necnon quibuscumque accessibus, & regressibus, ac coadiutoriarum deputationibus, & aliis concessionibus ad canonicatus, & præbendas graduatorum huiusmodi, etiam de consensu, & cum quibuscumque clausulis, & decretis, etiam per nos, & Sedem prædictam pro tempore concessis, & factis, quas, & quæ sic tamen quod Ecclesiarum huiusmodi quoad gratias hæctenus concessas expensas per eos, quibus concessæ fuerint, propterea factis restituere teneantur, cassamus, & reuocamus, annullamus, ac nullius roboris, vel momenti fore decernimus, necnon omnibus illis, quæ in singulis literis præfatis concessum fuit non obstat, & quæ pro repetitis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausula oportet, & consuetis. Fiat ut petitur I.

Et cum absolut. à censuris ad effect. cum approbat. in nouat. restitui. reposit. reualidat. reintegratio. extensio. ampliatio. statuto. ordinat. concessio. indulto. cassatione. reuocat. & annullatione, & decretis de & pro omnibus præfatis latissime extendendis in forma gratiosa, & cum deputat. executorum opportuna etiam sub censuris, & poenis Eccles. cum potestate aggravandi, reaggravandi, & inuocatoque etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Et præmissorum omnium, & singulorum, & tenorum singularum literarum prædictarum, quarum transumptus sigillo alicuius Prælati sigillatis, & manu Nota-

rij publici subscriptis plena fides in iudicio, & extra adhibeatur, & aliorum necessariorum maior & uerior, & auctor specificatio, & expressio fieri possit in literis, & quoad canonicatus graduatorum innotuantur literæ Sixti, & Innocentij, & extenduntur ad Cathedrales, & Metropolitanas Regnorum Granatæ, & Nauarræ, & si canonicatus vacarunt per obitum apud sedem iuxta literas Innocentij, & etiam resignationem, de quibus etiam possit prouidere Ordinarius in partibus personis qualificatis iuxta priuilegiarum tenores, & licet in priuilegiis Sixti dicitur, quod possit prouideri de istis canonicatibus & Præbendis graduatis in Vniuersitatibus Regnorum Hispaniarum, priuilegium extenditur ad graduatos in Vniuersitatibus Regnorum Castellæ, & Legionis, ac Collegij S. Clementis Vniuersitatis studij Bononiensis, & qui rite fuerint graduati in illis vniuersitatibus iuxta earum statuta præuio riguroso examine. Datis Rom. apud Sanctum Petrum vndecimo Cal. Aprilis Anno nono.

Et quamuis in decisione prima Toletana supra adducta dubio præcedenti ad fin. dicatur, quod super ista scedula Motus proprii Leonis non appareat literæ expedite, tamen in Ecclesia Palentina, & etiam in Burgenfi habentur literæ expedite super ea, cum reformatione, aut earum transumptum, quod fuit præsentatum in lite & causa super Canonicatu Magistrali Abulense inter Doctorem Camargo, & Doctorem Assensium Garcia tenoris sequentis.

Leo Papa X. ad perpetuam memoriam, in summa Apostolicæ specula meritis licet imparibus diuina dispositione constituti circa statum, & honorem singularum, præsertim Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, quarum Cura nobis imminet generalis, sollicitè considerantes, sollicitis studiis intendimus, & ut ille in suis iuribus, & bonis præsertim votiu in spiritualibus, temporalibus ad omnipotentis Dei laudem proficiant incrementis, opem, & operam efficaces quantum nobis ex alto conceditur, fauorabiliter adhibemus, ac ea, quæ propterea à prædecessoribus nostris Rom. Pontificibus prouide emanarunt, nostre approbationis munimine solidamus, & alias desuper disponimus prout in Domino conspiciamus salubriter expedire. Dum si quidem, Fel. recor. Sixto Papæ IV. prædecessori nostro pro parte vniuersorum Archiepiscoporum, Episcoporum ac dilectorum filiorum Metropolitanorum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Castellæ, & Legionis Regnorum exposito, quod ipsorum Ecclesiarum canonicatus, tam Apostolica vigore gratiarum expectatiuarum specialium & aliarum reservationum ac alias, quam ordinaria autoritatibus propter inordinatos fauores per se conferebantur iuris parum literatis, adeo, ut nonnumquam eveniret, quod nullus earundem Ecclesiarum canonicus graduatus existeret, cuius consilio, & auxilio iura tueri, & bona occupata recuperare, & alia negotia utiliter, & salubriter dirigi valerent in non modicum dictarum Ecclesiarum detrimentum, & honoris, & reputationis diminutionem, & quod si ex earum aut integris, vel dimidiis Portuariis cuiuslibet earundem Ecclesiarum continuo vnus esset Magister, seu Licentiatus in Theologia & vnus Doctor aut Licentiatus in vtroque, vel altero iurium, præfatis earundem Ecclesiarum decori, & venustati, ac prospero, & felici regimini utiliter, & salubriter prouideretur, dicti Sixti præde-

cessor ipsorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & Capitulum huiusmodi supplicationibus inclinatus per quālibet suas literas statuit, & ordinavit, quod de duobus canonicatibus, & totidem præbendis, qui primo per cessum, vel decessum, aut quamvis aliam dimissionem illos obtinentium extra Rom. Curiam in quibusvis mensibus simul, vel successiue vacarent in qualibet Ecclesiarum earundem, etiam si dispositioni Apostolicæ ex quavis causa, non tamen in prima vice generaliter reservati forent, perpetuis futuris temporalibus, quoties illos vacare pro tempore contingerit, vni, qui in Theologia Magist. seu Licent. & alteri qui altero iurium Doctor, seu Licent. existeret, posset & deberet vna cum Cap. cuiuslibet earundem Ordinaria autoritate provideri in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliquæ gratiæ expectatiuæ speciales, vel generales reservationes, & nominandi, seu nominatis conferendi facultates, & mandata ab eodem Sixto prædecessore nostro, seu Sede Apostolica, vel suis Legatis, seu alias eius autoritate, & Regum, Ducum, & Principum vel Prælatorum, aut quavis alia consideratione nullatenus emanassent, seu in posterum emanarent, ita tamen, vt de eis, qui primo Doctore, vel cum rigore examinis Licentiatum in altero iurium, & aliis, qui post modum vacarent simul, vel successiue, Canonicatibus, & Præbendis huiusmodi Magistro, vel Licentiatum in Theologia prouideretur, & inter Doctores, & Licentiatos eodem ad illos pro tempore nominatos, illi qui de nobili genere procreati forent aliis non nobilibus, & inter ipsos nobiles, qui vtroque parente nobiles forent nobilibus ex altero tantum, & inter ex vtroque, vel vnico latere tantum nobiles de maiori nobilium genere procreati per eosdem Ordinarios collatores, & Cap. præligerentur, qui si in eadem Ecclesia benefic. & alias sic qualificati reperirentur, aliis præferrentur, sicque perpetuis futuris temporalibus observaretur, decernens ex tunc omnes, & singulas gratias acceptationes, prouisiones, annexiones, & incorporationes, & alias dispositiones, processus, sententias, & censuras desuper, nec non totum id & quicquid secus super his à quoquam quavis autoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, irrita, & inania, nulliusque roboris, & momenti, nec non canonicatus, & præbendas, quos, vt præfertur vacare contingeret in qualibet Ecclesiarum earundem Doctorum, & Licentiarum in Theologia, altero iurium canonicatus & præbendas nuntupari debere, & aliis quam Doctoribus, & Licentiatibus prædictis conferri non posse; & illos ordinaria dumtaxat autoritate conferri, & sub prædictis, & quibusvis aliis gratiis, & expectatiuis, specialibus, & generalibus reservationibus, vnionibus, & incorporationibus, extinctionibus, & legatis, & aliis concessis, & concedendis facultatibus, non comprehendi, nec non irritum, & inane, si secus super his à quoque quavis autoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari, deinde, vt ex literis optatus succederet effectus, per alias suas literas voluit & statuit, quod de huiusmodi canonicatibus & præbendis in eisdem literis Archiepiscopis, Episcopis, & Capitulis præfatis concessis comprehensis, illis dumtaxat graduatis prouideri posset, qui in aliqua Vniuersitate studij generalis Regnorum Hispaniæ seruatis seruandis iuxta earundem Vniuersitatum statuta promoti pro tempore forent, & aliis quācumque graduatis extra Vniuersitates prædictas, & etiam in illis alias quam seruatis seruandis iuxta earundem Vniuersitatum statuta, ritus, &

mores pro tempore factæ collationes de huiusmodi Canonicatibus, & præb. nullius essent roboris, vel momenti, & haberentur potius pro infectis, quodque illi, quibus de huiusmodi canonicatibus, & præbendis pro tempore prouisum foret, deberent, & tenerentur in eisdem Ecclesiis personaliter residere, & si absque Ordinarij, vel capitali sui licentia ultra mensē se absentarent, eo ipso collatis canonicatu, & præbenda huiusmodi priuati, & perpetuo ad illos inhabiles existerent, possetque, & deberet de illis sic vacantibus aliis graduatis, qui vellent, & valerent in ipsis Ecclesiis residere, alias iuxta priorū literarum prædictarū tenorē prouideri. Et successiue pię mem. Inno. Papæ prædecessoris nostro pro parte clare memorie Ferdinandi Regis, & Elisabeth Regine dictorū Regnorum, exposito, quod nonnulli ex personis eisdem, quibus de dictis cano. & præb. prouisum fuerat, vt præfertur, pro eo, quod in aliis Ecclesiis alios similes canon. & præbendas tanquam graduati obtinebant, personalem residentiā non faciebant, præfatus Innocentius prædecessor eorundem Regis, & Regine in ea parte supplicationibus inclinatus per alias suas literas statuit, & ordinavit, quod nullus cuiuscumque dignitatis, status, gradus, Ordinis vel cōditionis foret, qui duos canonicatus, & totidē Præbēdas ex illis, qui pro personis graduatis ordinati erant, obtinere valeret, & tales canonicatus, & præbendas pro tempore obtinens apud Ecclesias, in quibus illos obtinebat iuxta ordinationem Sixti prædecessoris huiusmodi residentiā facere teneretur, quodque si contingeret aliquas personas canonicatus, & præbendas præfatos duobus huiusmodi deputatos pro tempore obtinentes de licentia Capitulum prædictorum ad Rom. Curiam accedere, & in illa ab hac luce decedere, Ordinarij, & Cap. huiusmodi de iisdem canonicatibus, & præbendis per obitum talium pro tempore vacantibus, alias iuxta formam literarum Sixti prædecessoris huiusmodi libere disponere possent, quodque Capitula prædictorum Cathedralium, & collegiarum Ecclesiarum prædictarum, & aliorum Regnorum, & dominiorū dictorū Regine, & Canon. & portionariis alijsq; Beneficiis ipsarum Ecclesiarum ab illis absentibus, & personaliter non residentibus etiam pretextu quorumcumque indultorum, & literarū sub quibusvis formis, & expressiōibus verborum aut cum quibusvis clausulis etiam derogatoriarum, derogatorijs, ac sententiis censuris, & penis ab ipso Innocent. prædecessore, vel Sede Apostolica, pro tempore emanatarū alicui de quotidianis distributionibus ratione præbendarum, & portionum, aliorumque beneficiorum per eos obtentorum in absentia minime ministrare tenerentur, nec propterea excommunicari, suspendi, interdici, aut aliqua alia pœna mulctari possent, etiam si in literis huiusmodi plena & expressa de literis Innocentij huiusmodi mentio habenda, & illis expresse derogatura forent, prout in singulis literis prædictis plenius cōtinetur. Cū autē sicut exhibita nobis pro parte præfatorum, & dilectorum filiorum Metropolitanorum, & aliarum Ecclesiarum cathedralium Granatæ, & Nauarræ Regnorum capitulum petitio continebat, ipsi cupiant singulas literas prædictas pro earum substantia firmiori nostræ approbationis munimine roborari, pro parte eorundem Capitulum nobis fuit humiliter supplicatum, vt singulis literis prædictis, ac omnibus, & singulis in eis contentis clausulis nostræ approbationis robur adiceret, aliasq; in præmissis opportune prouidere de b

nignitate Apostolica dignemur. Nos igitur dictarum Ecclesiarum felici successui consulere, ut literæ prædictæ, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis eo firmiter obseruentur, quo clarius constiterit illas ea deliberatione approbatas, qua concessæ fuerunt, providere volentes supplicationibus inclinati, consideratione etiam charissimi in Christo filii nostri Caroli Romanorum, & Hispaniarum Regis in Imperatorem electi, & nobis super hoc humiliter supplicantis singulas Sixti, & Innocentij prædecessorum literas huiusmodi, cum omnibus, & singulis in eis contentis, ex certa scientia nostra auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuicibiliter obseruari debere decernimus, & quoad Ecclesias prædictas Castellæ, & Legionis Regnorum prædictorum, in quibus eisdem literis contrauentum, & de canonicatibus, & præbendis graduatorum huiusmodi, qui ex tunc vacarunt, per Sedem Apostolicam prouisum fuit in pristinum, & eum, in quo illæ, ac Ordinarij, & Capitula earum ante huiusmodi contrauentiones, & Apostolicas prouisiones quomodolibet erant statum restituiamus, reponimus, reuolidamus, & plenarie reintegramus illasque ad omnes, & singulas Metropolitanas, & alias Cathedralis Ecclesias Granatæ, & Nauriæ Regnorum prædictorum, in quarum singulis de duobus canon. & totidem præbendis de cætero primo vacaturis personis in Theologia, & altero iurium, ut præfertur, graduatis, per Archiepiscopum, seu Episcopum, & Capitula cuiuslibet earundem Ordinaria auctoritate prædicta duntaxat iuxta tenorem literarum Sixti prædecessoris huiusmodi, prouideatur, scientia, auctoritate, & tenore prædictis extendimus, & ampliamus, & nihilominus pro potiori cautela præmissa omnia, prout per Sixtum, & Innocentium prædecessores præfatos statuta, & ordinata fuerunt, de nouo, ac de Canonicatibus, & præbendis graduatorum huiusmodi, cum per resignationem in manibus nostris, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore faciendam, vacauerint personis, iuxta tenorem prædictarum, & præsentium literarum qualificatis, in partibus illis prouideri mandari debeat, cum vero ipsi canonici, & Præbende graduatorum per obitum apud sedem præfata vacauerint, Archiepiscopi, Episcopi, & Capitula præfata ad electionem personarum, ut præfertur grauatorum, & prouisionem canonicatum, & præbendarum graduatorum huiusmodi, apud sedem Apostolicam per obitum vacantium, alias iuxta formam literarum Innocen. prædecessoris huiusmodi, & præsentium procedere, & electione ad huiusmodi Canonicatus, & Præbendas sic apud sedem vacantes facta electos pro tempore ad possessionem illorum, sic tamen, quod ipsi electi infra quatuor menses nouam prouisionem desuper ab eadem sede impetrent, & literas desuper taliter expedire, ac iura Camera Apostolicæ soluere teneantur, recipere, & admittere, nec non occurrente pro tempore vacatione canonicatum, & præbendarum graduatorum huiusmodi Capitula illos vni ex canonicarum Eccl. interim, donec ad illorum prouisionem, seu electionem procederetur, libere commendare, & talis Canonicus illos in huiusmodi commenda obtinere possit, & valeat. Lapsa tempore electi propterea apponendi, Ordinarius vel eius Vicarius infra triduum proxime sequens ad prouisionem, seu electionem huiusmodi de persona idonea,

publico examine præuijs, faciendam accedere teneantur, alioquin capitula ipsa ad illam procedere valeant, & in huiusmodi electionibus ipsi electores iuramentum, de eligendo magis idoneum, habito respectu ad vtilitatem Ecclesiæ, & mores personæ eligendæ, præstare teneantur, quodque maiori parti votorum secreto de necessitate præstandorum Archiepiscopi, seu Episcopi, pro vno computato stare, & nisi nullus haberet maiorem partem votorum, duo habentes plures voces ad secundum scrutinium admitti debeant, & si vnus habuerit plures voces, & alij habuerint pares, de illis paribus fiat secundum scrutinium quis illorum concurrat cum primo, & electus illorum à maiori parte admittatur cum primo ad tertium scrutinium, & si iterum fuerint pares, sorte dirimatur quis concurrat cum primo, & si vltimo duo habuerint paritatem, etiam sorte dirimatur, & fors loco electionis, & prouisionis habeatur, quodque de canonicatibus, & præbendis graduatorum huiusmodi personis in Vniuersitatibus dictorum Regnorum Castellæ, & Legionis, ac collegialibus Hispanis Collegij S. Clementis Bononiæ, per bonæ memoriæ Agidij de Alborno Episcopum Sabinen. S. R. E. cardinem imbi fundati, seruatis seruandis, iuxta Vniuersitatum, & Collegij prætorum statuta, ritus, & mores respectue promotis, seu graduatis, duntaxat prouideri possit auctoritate, & tenore præmissis, perpetuo statuimus, & ordinamus concedimus, & pariter indulgemus. Ac quod statuto, & concessioni, & ordinationi huiusmodi, ac præsentibus literis per quascumque regulas Cancellariæ, & alias literas Apostolicas, & S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus hætenus, & pro tempore etiam Motu proprio, & alias quomodolibet concessas, & quoad consensum per eos præbendum ratione vacationis per obitum familiarium suorum, etiam quasuis clausulas generales, vel speciales, & derogatorias derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quoruncumque verborum expressione, in se continentes, nullatenus derogatum sit, nec censeatur esse, nec derogari possit, nec canonicatus, & præbende huiusmodi, etiam per nos, aut successores nostros, & de consensu Magistrorum & Licentiarum, seu Doctorum, ut supra qualificatorum illos nunc, & pro tempore obtinentium, etiam ex quauis causa, & motu proprio etiam consistorialiter aliqua, vel aliquibus pensionibus grauari, neque illorum fructus, vel aliqui eorum alicui, vel aliquibus etiam Cardinalibus concedi possint, nisi in pensionibus, fructuum concessionibus huiusmodi prædictorum, ad quos dictorum canonicatum, & præbendarum iuxta præmissarum literarum continentiam collatio pertinet specialis, & expresse per trinas eorum literas, etiam interuallo trium mensium inter datas accedat assensus, & si secus fieri contigerit derogationes, pensiones, & fructuum concessionibus huiusmodi nemini suffragentur, ac Ordinarij, & Capitula præfata literis derogatorijs ac pensionum, & fructuum huiusmodi concessionibus, & decretis super illis processibus ac illorum executionibus, eorumque mandatis, & monitionibus parere minime teneantur, sed eis firmiter resistere, & literarum huiusmodi executionem impedire, nec ratione resistentiæ huiusmodi aliquibus censuris, seu pœnis Ecclesiasticis innodari possint, & sic per quoscumque iudices & Commissarios etiam causarum palatii Apostolici Auditores in quibusuis causis, & instantijs sublata eis, & eorum

cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit intentari, irritum & inane fore decernimus. Quo circa dilectis filiis vniuersis & singulis, quorumvis Monasteriorum, domorum, & ordinum, Abbatibus, & Prioribus Conuentualibus, & Præceptoribus generalibus per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, vel tres, aut plures, seu duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios singulas prædictas, & præsentis literas, ac in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte Capitulorum prædictorum, seu aliquorum eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicari eisque efficacis defensionis præsidio assistant, faciantque auctoritate nostra singulas literas, & in eis contenta huiusmodi per censuras, & pœnas Ecclesiasticas firmiter obseruari, ipsaque Capitula illis pacifice gaudere non permittentes ea de super per quoscunque, quomodo libet indebitè molestari, contradictores quolibet & rebelles per easdem censuras, & pœnas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis, & seruandis processibus, censuras, & pœnas, quatenus opus fuerit aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis, non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non facultatibus & literis Apostolicis contra tenorem literarum huiusmodi, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ac quibuscumque reservationibus per regulas Cancell. factis, & faciendis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa induidia, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret illorumque tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus, pro expressis, & sufficienter insertis habentes scientia auctoritate, & tenore prædictis specialiter, & expresse derogamus, nec non quibuscumque accessibus, regressibus, & ingressibus, ac coadiutoriarum deputationibus, vel aliis gratiis ad Canonicatus, & præbendas graduatorum huiusmodi, & de consensu, & cum quibuscumque clausulis, & decretis, etiam per nos, & Sedem prædictam pro tempore etiam dictis Cardinalibus concessis, & factis, quos & quæ, sic tamen, quod Capitula Ecclesiarum huiusmodi, quoad gratias hæcenus concessas expensas per eos, quibus concessæ fuerint, propterea factas restituere teneantur, cassamus, irritamus, & annullamus, & nullius roboris, vel momenti fore decernimus, nec non omnibus illis, quæ in singulis prædictis concessum fuit non obtinere, & quæ pro repetitis præsentibus haberi volumus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuissim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Cæterum, quia difficile foret singulas literas huiusmodi ad singula, loca in quibus de eis fides adhibenda foret, deferre, volumus, & præfata auctoritate Apostolica decernimus, quod singularum earundem literarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Dat. Rom. ii. Calend. April. anno 9. dat. reformationis 10. Calend. Se-

ptem. anno 1521. visa L. Card. Sanctorum quatuor referenda li. 17. fol. 217.

Magister Elbafthendo.

Cuius Bullæ tenorem in par. refert Conc. d. gloss. 9. §. 2. n. 4. & 5.

Circa quam Bullam seu Motum proprium t. sub. dubitatur primo iuramentum de eligendo magis idoneum, quod in prouisione huiusmodi canonicatum electores præstare tenentur necessario, & pro forma, quomodo sit præstandum? & breuiter dico, præstandum esse corporaliter tactis scripturis, nec alias satisfieri formæ d. Bullæ: nam vbi iuramentum deferretur à iure, seu constitutione, requiritur necessario in actu iurandi corporalis tactus scripturarum, vt alias dixi supra 3. p. c. 3. 20. dub. a. n. 69.

Videturque præstandum tactis t. Euangelis, nec satis esse præstari tactis aliis scripturis, cum semper in iure, vbi ponitur forma iuramenti exigatur Euangeliorum tactura, vt in cap. quousque, t. quæst. 7. c. Ego Be rengarius de consecratione, dist. 2. c. Ego N. de iur. iur. cap. cum in causa de iuramento calumnie & c. quousque, vers. porro de purgatione c. cum aliis, & in forma professionis Fidei tradita à Pio IV. de qua supra d. c. 3. & ita tenet gloss. in c. vi circa de electione in 6. verbo præstato, & ibi Archid. & Anchar. Quamuis sufficere, quod tangatur quælibet scriptura Sacra, vbi non exprimitur de Euangeliorum tactura, & ita de consuetudine seruari dicat gloss. in clem. 1. §. porro de heret. verb. tacta & ibidem Cardin. quæst. 1. c. 3. & Bonif. n. 114. Monach. in d. cap. vi circa n. 11. & Franciscus num. 9. Abb. in cap. fin. de iur. calum. n. 3. & Coimas in pragmat. sanct. 3. tit. de elect. §. ad locum verb. manibus.

Quo stante succedit difficultas, quod videtur Canonum legitime impeditum non posse alteri dare suum votum, & committere vices suas ad electionem huiusmodi canonicatum, cum requiratur iuramentum corporale præstitum, quod non potest fieri per procuratorem, vt in simili de professione fidei dixi d. 20. dub. a. n. 72 ex sententia S. Cong. Concilij & Rotæ.

Sed huic difficultati respondetur primo, t. quod id, quod dicitur iuramentum corporale præstandum esse personaliter, & non per procuratorem, procedit in iuramento, quod per se, & principaliter requiritur, vt in d. iuramento professionis fidei, sed fidelitatis, &c. secus in iuramento, quod requiritur accessorie, & in ordine ad actum, qui per procuratorem exerceri potest, tunc enim etiam iuramentum ipsi potest committi procuratori, vt in iuramento calumnie, cap. fin. de iur. calum. in 6. & in iuramento requisito in appellatione ab electione, aut prouisione alicuius, vt in cap. procurator. de elect. in 6. & in aliis iuramentis iudicialibus. Et sic, cum electio fieri possit per procuratorem, cap. quia propter. de elect. c. cap. penult. eod. tit. in 6. poterit etiam fieri per procuratorem iuramentum requisitum, etiam corporaliter præstandum, dato ad id speciali mandato.

Secundo respondetur, t. quod cum electio horum canonicatum fieri debeat per vota omnino secreta, & sic impeditum non possit dare mandatum de eligenda certa per sona, vt infra dicetur, procurator constitutus cum generali mandato ad eligendum debet præstare dictum iuramentum nomine suo, & in animam suam, non nomine, & in animam constituentis, vt alias dicebatur in Concilio Basiliensi, sess. 12. & in pragmat. sanct. titulo de elect. §. ad locum, vnde procuratori sic generaliter constituto ad eligend.

gendum non est opus mandato speciali ad iurandum.

175 Vnde etiam Vicarius Episcopi, qui potest accedere ad provisionem, siue electionem huiusmodi, ut dicitur in d. Bulla, seu motu proprio Leonis, quamvis debeat esse ad eam specialiter constitutus, nec videatur sufficere esse Vicarium generalem, etiam cum mandato ad conferendum, & providendum Beneficia, & etiam ad omnia alia, quae mandatum exigunt speciale argum. cap. fin. de offic. Vicarij in 6. & Clem. 2. de procurator. quia iste est casus specialissimus, tamen non debet habere mandatum ad iurandum, quia nomine suo, & in animam suam, non nomine, & in animam Episcopi eum constituentis iurare debet.

176 Secundo subdubatur, an in Ecclesiis, in quibus non est in usu in electionibus huiusmodi canonicatum prestare d. iuramentum, de eligendo magis idoneum, ut in hac Ecclesia Abulen. pretendebatur, valeat electio facta sine tali iuramento? & videtur valere stante consuetudine 40. saltem annorum non prestandi tale iuramentum, nam consuetudo praescripta derogat iuri canonico, cap. fin. de consuetudine, ubi Doct. praecipue Rochus de Curte, & ita obtentum est in causa Abulen. canonicatus Magistralis, inter Doctorem Hieronymum Ruyz, de Camargo, & Doctorem Ascensum Garcia, qui inter alia opposuit contra electionem de defectu iuramenti, & nihilominus fuit pronuntiatum pro validitate electionis sententia lata de consilio D. Ignatij Lopez de Salcedo, non obstat, quod non constitit, ut existimo, de consuetudine quadragenaria.

177 Nihilominus tamen contrarium videtur, & verius, nempe non valere electionem huiusmodi Canonicatum non prestituto d. iuramento per electores, etiam si adsit consuetudo quadragenaria, non prestandi tale iuramentum, & ratio est, quod in d. Bulla, & motu proprio ad est decretum irritans, ut in Bulla ibi ac quicquid super his a quoquam quavis auctoritate scilicet, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane fore decernimus. Et in d. scedula motus proprii ibi, irritum decernimus.

178 Quod in fine positum refertur ad totam, & dispositionem, ut fuit dictum in Toletana professionis 27. Febr. 1595. coram D. Ramphilio infra adducta 9. par. cap. 2. num. 330. & est sine dubio, cum generaliter ponatur super praemissis. Et quod dicit Boerius de cons. 119. 5. quod clausula irritans refertur ad proximam dispositionem, & cum eo Ant. Gabriel. de clausul. c. 3. num. ult. quod decretum irritans restringitur ad dispositionem, cui magis proxime cohaeret, & non refertur ad omnia praecedentia, accipiendum est, quando non ponitur generaliter, sed respectu proximae dispositionis, seu quando non potest ad alia commodum referri, &c.

179 Et contra constitutionem, & habentem decretum irritans, non valet, nec potest induci consuetudo, Archid. Io. And. Domin. num. 6. Francus num. 4. & alij in c. cum de beneficio de Praben. in 6. Praepositus Alexand. in c. in istis 9. leges 4. distin. Barba. in Clem. 1. nu. 2. de elect. Felin. in cap. cum accessissent de constit. num. 30. vers. 4. limita. Probis ad Monachum in cap. ubi, qui de rescript. in 6. sub num. 8. Rochus in c. fin. de consuetudine sect. 7. num. 7. Rebus in concord. cit. de firmis, & irrenocabili concordatorum stabilitate. §. 1. ad fin. Rulhus consil. 13. n. 3. volum. 2. & consil. 102. num. 1. volum. 3. Ferrerius consil. 223. nu. 12. Nauarrus in c. cum contingat de rescript. secunda causa nullitatis num. 12. &

de spoliis. §. 14. num. 2. & 3. Ant. Gabriel. d. consil. 3. de clausulis a n. 39. Duennas reg. 144. n. 1. & Hoieda de incompatibilitate benefic. cap. 10. nu. 5. & licet contrarium tenuerit Imola, quem referunt, & sequuntur Domin. in fin. & Francus n. 3. in cap. nullus de elect. in 6. & Barbatia in rubrica Clementinarum de electione in fin. praedicta tamen sententia est communis ut per Ant. Gabr. ibi n. 42.

Vbi eam limitat, & cum Ruino d. consil. 13. num. 3. ut non habeat locum in consuetudine immemoriali, quae tamen non potest dari modo in proposito, cum a d. motu proprio, & Bulla Leonis non transierint, nisi 85. anni.

Nec rursus in proposito potest applicari, & secunda limitatio, quam ibi tradit n. 43. quando dispositio, in qua decretum irritans est adiectum, non esset a principio usu recepta, de qua infra 11. par. cap. 5. n. 152. nam esto id constaret, tamen cum in dicta Bulla, seu motu proprio concedantur Ecclesiis Hispaniae huiusmodi Canonicatus Doctores, & Magistralis, si volunt istam concessionem acceptare, debent eam acceptare cum omnibus qualitatibus in ea contentis, & non possunt eam in parte acceptare & in parte non, ad l. 4. ff. de lega. 2. nec obstat, quod huiusmodi Canonicatus iam erant concessi in Bulla sexti IV. nam Leo ad dictarum Ecclesiarum supplicationem, & petitionem approbat, & innouat Bullam sexti III. ac de nouo concedit dictos Canonicatus, dando formam, & modum seruandum in eorum provisione, & sic perinde est, ac si antea concessi non essent.

Praeterea, & id non procedit in priuilegio, seu indulto, quale est istud Ecclesiis Hispaniae concessum, quod non amittitur per non usum, seu ex eo, quod sit a principio usu receptum, sed requiritur praescriptio, seu consuetudo praescripta contraria, ut per D. in c. cum accessissent ubi Felin. de constit. & in c. accedentibus, & c. si terra de priuileg. & in l. fin. de constitut. Principum Hor. Mandos. de priuilegiis, ad instar. glof. 19. cum alijs, quae tamen praescriptio, seu consuetudo praescripta non datur, stante decreto irritante, ut per supra citatos, & Archid. Io. And. Domin. num. 6. Fran. 3. & alios in c. cum beneficio de Praben. in 6. & Crescen. dec. 4. de priuileg. n. 6.

Tertio subdubatur, an requiratur pro forma quod vota praestentur secreto, ita ut. si publice, seu palam praestentur, electio sit nulla? & dicendum est, quod sic, ut patet ex illis verbis Motus proprii, & Bullae Leonis, secreto de necessitate praestandorum, maxime stante dicto decreto irritante, quod dat formam, ut alias dicitur infra 9. par. capit. secundo num. 230.

Quod adeo procedit, ut non solum electio, & sit nulla, si omnes palam suffragia praestent, sed etiam, si vnus tantum, nam forma est indiuidua, ut supra 2. p. c. 1. h. 58. & 59.

Et quamuis in alijs actibus Capitularibus, & de iure non requiratur, quod vota praestentur secreto, expedit tamen certe, quod in omnibus votaretur secreto, ut liberius vnusquisque possit suam sententiam dicere, suamque exonerare conscientiam, Abbas in c. quia propter. nu. 5. de elect. & euitaretur rixae, molestiae, & inimicitiae inter Capitulares, ac praesidentium & potentiorum tyrannides, & insolentiae, quas vigere videmus in Capitulis, in quibus votatur publice & ita sanctissima sunt statuta votandi secreto, & Episcopi providere deberent, ut ita fieret. Quamuis in consultationibus sacri Consistorij Cap.

dinalium, ubi vota sunt consultiva, aliud expediat, ut per Cardinalem Paleotum de sacri Consistorij consultationibus, p. 5. q. 3.

186 Sed hic est difficultas, an vota ita debeant esse secreta, ut nunquam sint publicanda eligentium nomina, an vero satis sit illa præstare secreto, quamvis postea publicentur eligentium nomina, ut sit in electione Canonica, ut in d. c. quia propter, & in electione summi Pontificis per scrutinium, ut per Cicarellam in additio, ad Platinam in vita Urbani VII. & quidem videtur id satis esse ex d. c. quia propter de electi.

187 Nihilominus tamen contrarium verius est existimo, quia dictus motus proprius, & Bulla absolute vult, quod vota secreto de necessitate præstentur, & sic videtur velle, quod sint omnino secreta, qualia non essent, si postea essent publicanda eligentium nomina, & facit decretum Concilij sess. 25. de regul. c. 6. ubi Concilium præcipit Abb. & Abbatissas, & alios Prælatos regulares eligi debere per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur, & ita practicari quidem videmus. nam communiter electio horum canonicatum fit per schedulas, in quibus est scriptum nomen electi tantum, singulis enim canonicis dantur schedulæ omnium oppositorum, & Canonicus sumit schedulam illius, cui vult suffragari, & eam reponit in capsula, seu urna, vel sub quodam pileo, & reliquas, quæ dicuntur malæ, in alias, seu illas lacerat, pro ut etiā sit in provisione Cathedralium Salamanticæ, & aliarum Vniuersitatum.

189 Reputaretur tamen etiam electio secreta, si Capitulum poneret aliquos, qui reciperent vota omnium, modo postea nomina eligentium non publicentur, ut in terminis d. c. 6. Concilij censuit S. Cong. his verbis si electi fuerint à Superioribus aliqui, ut puta quatuor, qui vota omnium recipiant, electio reputabitur secreta, & canonica. capit. quia propter de electi.

189 Et accedit alia declaratio, super dict. cap. quæ sic ait, in electione Abbatissarum, de qua in presenti, potest Episcopus cum suo Vicario, vel Secretario, vel alio ab ipso assumpto, vota singulorum Monialium ore tenus expressa audire, Et alia quæ sic ait, in electione Abbatissarum vota ore tenus accipi possunt à suis Superioribus, licet quatuor, aut quinque eas faciant, si hoc est iuxta formam statutorum Religionis, capit. quia propter de electi.

190 Nec obstat, alia declaratio super dict. cap. 6. t. quæ sic ait, in electione Abbatissarum vota ore tenus accipi non possunt à suis Superioribus cum duobus testibus, nec potest proximus Superior huiusmodi electionem irritam, ut pote factam contra formam huius decreti, confirmare, & renouare absque sedis Apostolicæ auctoritate. Quia loquitur & procedit, quando ultra deputatos adhibentur aliqui in testes, per quos posset publicari, &c.

191 Secundo est difficultas, t. an, si aliquis canonicus ostenderet alteri schedulam illius, pro quo suffragium fert, electio esset nulla, & non secreta?

192 Et videtur nulla, quia non omnino secreta t. non solum, si id faceret palam, & permittente Capitulo, sed etiam secrete. Et facit declaratio S. Congreg. super d. c. 6. quæ sic ait, Congreg. censuit electionem esse nullam, quando aliqui ex electoribus, unicam schedulam recipiunt unico nomine scriptam, & nomen electi notum scribunt, vel alteri, & reponunt in capsula, similiter qui accipiunt de manu scribæ duas schedulas, & unam, quam voluerint, reponunt, alteram sciunt, quia scriba potuit

renouare ealem, qui non habuit nisi unam schedulam, vel talem, qui non habuit duas, monendus hic electus, non legitime electum fuisse, & si fuisse consensus fraudis, esse puniendum, & admonendum, ut petat à Sanctissimo confirmationem.

Quamvis contra teneant Nauarr. t. consilio nono de electione, & Manu. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 102. numero quarto, & quæst. regul. 2. tom. quæstion. 51. artic. 1. nono, quando eam ostenderet secreto sine culpa Capituli. Quorum sententia solum procedet, quando id faceret in fraudem ad annullandam electionem, alias validam sine eius voto, ne fraus & dolus illi patrocinetur.

Vnde, si quis de facto attentaret dare votum t. publice, seu palam, non debet permitti à Capitulo, sed quod secreto det suum votum, alias electio esset nulla, imo tamquam indignus posset excludi à voto, maxime auctoritate Ordinarij pro illa vice.

Si tamen ante electionem, seu scrutinium t. aliquis verbo diceret, seu publicaret, pro quo suffragium latus est, vel post, pro quo suffragium tulit, non vitaretur electio, quia ex hoc in rei veritate non definit esse secreta, eo enim non obstante potuit pro altero suffragium ferre, licet male faceret id publicans, & hoc videtur velle declaratio S. Congregat. t. Concilij super d. cap. 6. quæ sic ait. Ante vel post scrutinium electoribus, nullo modo licet, cum suum votum dedierint, publicare, sic Cong. respondit petenti, an electio sic facta teneretur.

Et etiam, quamvis quis seruaret, t. & extraheret schedulas malas ad ostendendum postea alicui, non videtur electio irritari ex quo semel erat recte facta, & secreto, & poterit is eas non ostendere, &c. deberet tamen curare Capitulum, ne ullus posset eas extrahere.

Vnde, cum prædicta electio fieri t. debeat per vota omnino secreta, fit, quod legitime impeditus, qui potest alteri dare suum votum, & committere vices suas, ut in dict. cap. quia propter, & cap. penult. eodem tit. de electi. in 6. non posset dare mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non esset secretum, quamvis secus sit in terminis d. c. quia propter, ut in d. c. penult. §. porro, & ita in terminis t. d. c. 6. censuit S. Cong. ut in seq. declaratione, Procuratores legitime constituti, cum generali mandato ad eligendum ab eis, qui legitime impediti sunt, non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum, prout in hoc decreto.

Et ita est accipiendum t. quod tradit Parasellus de privilegiis minorum, & cum eo Man. Rodriguez d. 1. tom. sum. cap. 102. ad fin. & 2. tom. q. regul. quæst. 51. artic. 6.

Videtur tamen, t. quod qui dat alteri vices suas ad votandum, posset verb. illi iniungere, quod suum totum daret tali, & si alteri daret, peccaret grauius, & faceret iniuriam ei, qui sic dedit vices suas quamuis valeret votum alteri datum, ex quo mandatum exterius, & formale est liberum, & generale.

Et cum vota sint omnino secreta, videtur, t. quod posset canonicus, cui alter dedit suum votum, & vices suas, cum voto proprio suffragari vni, & cum voto, impediti alteri, etiam si dedisset omnino libere vices suas, quia tunc cessat ratio d. §. porro.

Rursus cum electio dictorum canonicatum debeat fieri per vota Episcoporum, & Canonicorum secreta,

creta, & per scrutinium, sit ea non posse aliter fieri quam per viam inspirationis, aut compromissi, ut per lequen. declarationem, super d. cap. 6. Concilij, *Si in electione Prælatorum regularium procedi potest alia via, quam per scrutinium, ut pote per viam compromissi, aut inspirationis, aut oportet procedere per viam scrutiny, in quo poterit satis fieri decreto Concilij, ut vota sint secreta, Cong. censuit electionem horum Prælatorum debere fieri tunc per vota secreta, ut se habent verba Concilij hoc ea licet contra teneant Manu. Rodriguez d. c. 102. n. 2. & c. 105. n. 3.*

Quarto subdubatur, *†* an, quando in ultimo scrutinio duo habent plura vota, verbi gratia sunt 20. vota, unus habet decem, & alius alia decem, deueniendum sit ad sortes, quæ licet fiat prohibita in electionibus ad beneficia, seu officia Ecclesiastica, *cap. si de sortibus, & ibi Abb. numer. 3. & Anania 3. & 11.* tamen hic specialiter permittuntur à papa, an vero prius ad qualitates, ita ut nobilis præferatur non nobili, & magis nobilis minus nobili, & beneficiatus in eadem Ecclesia non Beneficiato iuxta Bullam Sixti II. l. 1.

In quo plures tenent deueniendum esse *†* ad dictas qualitates ex d. literis Sixti IV. quas cum omnibus, & singulis in ea contentis approbat, & innouat Leo. Vnde intelligunt verba *motus proprii*, & Bullæ Leonis ibi, *†* si ultimo duo habuerunt paritatem, etiam sorte dirimatur, & c. de paritate in omnibus, id est non solum in votis, sed etiam in dictis qualitatibus.

Et ita dicitur practicum *†* in Canonatu Magistris Ecclesiæ Placentinæ inter Doctorem Salinas, & Doctorem Munnoz, qui habuerunt paria vota, & Doctor Salinas uti nobilis fuit prælati, & in canonicatu Magistrali Ecclesiæ Gienens. inter eundem Doctorem Munnoz, & D. Valentini Vellez, qui similiter habuerunt paria vota, & Doctor Vellez uti nobilis fuit prælati, & ad instar eorum in canonicatu S. Scripturæ Ecclesiæ Toletanæ inter Doctorem don Gabr. de Cardenas, & Doctorem Lupum Barrio, qui habuerunt paria vota, & don Gabr. vii magis nobili fuit per Capitulum possessio tradita, ut in *decis. 1. Toletana supra adducta num.* Et ita etiam fuit bis præsum in canonicatu Magistrali Abulen. inter Magistrum Rodriguez, & Doctorem Castro nunc Episcopum Segobien. qui, cum habuissent paria vota, Ordinarius iussit deueniri ad sortes iuxta Bullam Leonis, cui iussioni cum contradiceret tam ipsi, quam Capitulum, quod prætendebat debere esse iudex in hac causa cum Ordinario, & delato negotio ad Cancellariam Pincianam per viam violentiæ tandem Ordinarius, simul cum iudicib. à capitulo deputatis, procedens illos recepit ad probationem qualitatum, & postquam fuerunt recepti ad huiusmodi probationem qualitatum, Magister Rodriguez, cessit, quia Episcopus se interposuit inter illos, & eos concordauit, & sic canonicatum habuit Doctor Castro. Et secundo inter Doctorem camargo, & Doctorem Ascensium Garcia, qui similiter habuerunt paria vota, & tandem Ascensius Garcia, qui prætendebat inter alia deueniendum esse ad sortes iuxta Bullam Leonis, post latam primam sententiam de consilio Doctoris Ignatij Lopez de Salcedo in fauorē Doctoris camargo uti nobilis, cessit ex causa concordie per papam confirmatæ, & Doctor camargo habuit canonicatum, translata in illum certa pensione, quam Doctor camargo habebat reservatam super Parochiali de Brunete.

Sed hæc sententia mihi est omnino falsa, *†* contra d. motum proprium, & Bullam Leonis, qui in dictis verbis clare loquitur de paritate, votorum, ut patet ex præcedentibus, ad l. qui filius, ff. de legatis primo.

Et si intelligerentur de paritate in omnibus, *†* nunquam deueniretur ad sortes, quia moraliter loquendo non daretur casus, quod vterque esset nobilis, & vnus non magis nobilis altero, sed æque nobilis.

Nec obstat, *†* quod literæ Sixti IV. cum omnibus, & singulis in eis contentis sint approbatæ per Leonem; nam intelligitur præterquam in illis, in quibus aliud per Leonem statuitur. Nam etiam per Sixtum IV. fuerat statutum, quod dicti canonicatus deberent prouideri tantum graduatis in Vniuersitatibus Hispaniæ, & tamen Leo statuit, quod possint etiā prouideri Collegialibus Hispanis Collegij Bonon. inibi graduatis.

Vnde dicta obseruantia contraria non potest dici interpretatiua, cum sit contra claram dispositionem Leonis meo iudicio; nam ubi verba sunt clara, non est locus interpretationi ex obseruantia, & consuetudini interpretatiua, *Aretina. cons. 84. numer. 5. & 115. num. 2. Rota decis. 108. num. 6. par. 1. diuersorum & decis. 37. nu. 27. p. 2. & in Conchen. pensionis 28. Iunii, 1585. coram D. Orano supr. adducta cap. præceden. num. 148.* & non potest dici consuetudo interpretatiua, cum non afferatur lex dubia, super qua fundari possit talis interpretatio, *cap. cum dilectus de consuetudine l. minime l. si de interpretatione de legib. ut fuit dictum in vna Hispalen. voti 15. Martij 1596. coram D. Gipsio, facit doctrina Decij in c. fin. num. 47. & 48. de consuetudine.* & ibi Syluestri Aldobran. in additio. verb. dubium & Rota decisio. 158. n. 3. par. 2. diuersorum.

Et sic, quamuis esset obseruantia, & consuetudo *†* quadragenaria non valeret contra dictam dispositionem propter decretum irritas iuxta dicta sub dubitatione 1. numero 175. & alias electio, & prouisio esset nulla, nisi forte, qui remanserunt pares in votis, consentiret seu peterent deueniri ad qualitates.

Quinto subdubatur, *†* an Capitularis, qui non interfuit lectionibus & actibus oppositorum, possit votare in prouisione horum canon. in quo Rota in vna Carthaginen. præbende 28. Decem. 1600. resoluit non posse, quia non poterat bene iudicare de literatura, & sufficientia oppositorum, si præsens non fuit, & propterea fuit declaratum votum Decani esse nullum, ex d. defectu non interuentionis, ut per Góngal. gloss. 4. nu. 107. qui tamen ait, quod ista dec. fuit facta vna tantum parte informante, & quod difficultate non caret ex pluribus, quæ in contrarium adduci possent, & ex dictis per eum, *nu. præced.* ex Mascar. conclus. 877. c. aliis, & mihi non placet, quia potest ab aliis informari qui non interfuit actibus, & ita practicatur.

Sexto subdubatur in huiusmodi controuersis, *†* & aliis occurrentibus, in prouisione horum canonicatum, quis debeat esse iudex, an solus Ordinarius, an vero simul cum Capitulo? prout factum est in d. Ecclesia Abulen. Et videbatur huiusmodi cognitionem, & iudicium ad Ordinarium, & Capitulum simul spectare, nā sicut electio, ita etiam & cognitio communis esse debet.

Nihilominus tamen dicendum existimo, *†* quod supposito, quod deueniendum esset ad qualitates

concurrentium, qui habuerunt paria vota, sicut ad Episcopum & Capitulum spectat electio, & prouisio horum canonicatum ex d. Bullis, eodem modo ad eos spectaret iudicare de qualitatibus extraiudicialiter, & Episcopus haberet solum vnum votum, vt quilibet Canonicus, sicut in electione, nec esset hoc iudicialiter terminandum coram Ordinario & Capitulo, seu iudicib. ab eo deputatis, quamuis informatio de qualitatibus sumenda in forma iudicij, seu iuridica facienda esset, autoritate solius Ordinarij.

216 In controuersia autem, an t. deueniendum esset ad sortes, an vero ad qualitates, & an alter esset inhabilis, & an electio esset nulla ob defectum iuramenti, vel alias? solus ordinarius videtur debere esse iudex, nisi vbi esset consuetudo contraria legitime praescripta sicut quando occurrit aliqualis super prouisione aliorum canonicatum, seu praebendarum facta ab Episcopo, & Capitulo simul, claram est solum Ordinarium esse iudicem, & non Capitulum, & etiam super prouisione facta a solo Capitulo.

Nec obstat ratio t. in contrarium adducta, nam ex 217 facultate eligendi, seu prouidendi non inferitur ad iurisdictionem, cum sint longe diuersa ad l. *Papinianus exult. ff. de minor. ex eo enim*, quod quis habeat ius conferendi, non habet iurisdictionem ad cognoscendum de controuersiis super collatione occurrentibus, vt patet in inferioribus collatoribus; nec eo, quod quis habeat ius praesentandi, est iudex in controuersiis occurrentibus super praesentatione, & prouisione beneficij, etiam si sit patronus Ecclesiasticus.

Pro qua resolutione fecit decretum Concilij t. 218 Prouincialis Compostellani *actiōe 2. decreto 3. vbi* habetur, quod Episcopus solus, seu eius Vicarius declaret, & iudicet inhabiles electores, & eligendos ad Doctorem, & Magistralem praebendam, seu electionem S. Scripturae, quod in concordia confirmata per Pium V. declaratur, quod Episcopus, vel eius Vicarius generalis id faciat circa eligendum, procedendo, ac pronuntiando si nullo cum Cap. vbi talis est consuetudo, sicut enim eligendorum electio ad Capitulum vna cum Episcopo pertinet, ita etiam inhabilitum cognitio communis esse debeat, quo vero ad vota eligentium, & ad eorum inhabilitatem, recusationem, seu voti priuationem seruetur iurdictio, seu consuetudo vniuscuiusque Ecclesiae.

219 Septimo subdubatur, t. an post electionem requiratur collatio, an vero electio ipsa habeat vim prouisionis, & collationis? Et quidem attento dicto motu proprio, & t. Bulla Leonis videtur electionem ipsam habere vim prouisionis, & collationis, nec requiri aliam collationem, vt colligitur ex *versis. & electione*, vbi agitur de electione ad huiusmodi canonicatus apud sedem vacantes, & ex illis verbis, *ad prouisionem, seu electionem, &c.* & ibi *foris loco electionis, & prouisionis habeatur*, & faciunt dicta supra i. par. ca. 6. a num. 23.

221 Praxis tamen, t. consuetudo Hispaniae habet in huiusmodi Canonicatibus, post electionem, fieri collationem ab Episcopo, & Capitulo, cui videtur standum. Na ista interpretatio non omnino aliena a d. Bulla Leonis, quia verbum *prouisio*, potest accipi, *synonymum* pro eodem quod electio, ad Rebus. in *concord. de collatio. §. praefatusque ordinarij. verb. prouisionem*, & dicta supra d. cap. 6. num. 30. & ex Bulla Sixti IIII. ad Episcopum, & Capitulum spectabat omnino prouisio, & collatio horum Canonicatum.

Octauo subdubatur, t. an prouisio huiusmodi canonicatum, debeat fieri infra semestre a die notitiae vacationis, alias deuoluatur ad superiorem. Et breuiter respondetur affirmatiue ad tradita per Anast. Germonium de *indultis Cardinalium §. volumus, num. 56. & d. infra 10. par. c. 2. & 3.* Maxime cum prouideantur autoritate ordinaria, t. quamuis aliquando capitula id non obseruent, neque aduertat, vt vidi in canonicatu Doctorali Salamantino, & Magistrali Toletano, & deuolutio fiet cum eisdem qualitatibus, vt dicitur d. cap. 3. 10. par. num. 42. Licet superior ad quem fit deuolutio non teneatur ponere edictum, nec facere concursum, t. quia ista est forma solum data Episcopo & Capitulo, & cum Episcopus in huiusmodi prouisione interueniat, vt Praelatus, & non Canonicus, licet non habeat nisi vnum votum, vt vnus Canonicus, non fiet deuolutio ad ipsum. *c. penul. de concess. praebend. & c. a collatione de appellatione.*

Vnde inferitur, t. quod cum isti canonici sint priuati ipso iure huiusmodi canonicatibus ob absentiam vnus mensis, (Intellige continui, vel interpolati a ciuitate, in qua praesentes, gaudere possunt absentia ab Ecclesia, seu choro, qua alij gaudent, vt in hac Ecclesia, & credo in alijs practicatoribus) absque Ordinarij, vel capituli sui licentia ex dictis Bullis, & sic statim nulla expectata sententia, nec citato possessor, possint prouideri, vt dicitur infra i. par. c. 23. & dicitur in d. Bullis, si infra semestre ab huiusmodi absentia Ordinarius, & capitulum non prouiderunt, vel vt postea melius prouisio fieri possit, non egerint super declaratione vacationis: nempe vt per iudicem iuridice declaretur priuatus talis canonicus, ne post prouisionem opus esset eum vocare ad inducendum in possessionem prouisum, iuxta *cap. licet Episcopus de praeb. 6.* fiet deuolutio ad superiorem iuxta id quod dicitur d. cap. *vt. num. 25.* Nec potest dici, quod ad istam priuationem requiritur declaratio, t. & voluntas capituli, seu maioris partis, sicut dicitur de caducitate emphiteosis, quia ista priuatio est per Papam inducta in penam non residentium, & in fauorem publicum Ecclesiae non capituli, maxime, cum eos etiam faciat perpetuo inhabiles ad dictos canonicatus. Et faciunt verba illa vbi dicitur, quod *de canonicatibus sic vacantibus ob priuationem debeat alius prouideri, &c.* vnde capitulum non potest illos qui abfuerunt ultra mensem in huiusmodi canonicatibus tollerare villo modo.

Et idem erit, t. si haberent licentiam absentiae, nullam tamen, vt pote datam non seruata forma statutorum, verbi gratia aliquo contradicente: cum esset gratia, vt reuera est, nisi eam petens haberet aliquam grauem, seu urgentem causam, nam tunc esset iustitia, & sic sufficeret maior pars capituli pro tempore quo alij canonici abesse possunt, &c. vel non seruato modo votandi, aut vocandi ad capitulum, pro forma requisito. Nam d. verba Bullarum *absq. Ordinarij, vel capituli sui t. licentia*, intelliguntur de licentia valida ad l. 4. §. *condemnatum*, vbi D. ff. *de re iudic. cum alijs*. Felin. qui plura adducit in *cap. ex tenore de rescrip. a num. 3.* & Rotam in cordubens. Portionis 25. Octobris 1557. coram D. Rubeis adducta par. seq. cap. 3. num. 54. & decis. 403. circa fin. par. 1. diuers. & adducta per Gonzalez gloss. 57. a. 12. & paria sunt non habere licentiam, vel illam habere nullam, & inualidam, & facit quod dicitur infra i. par. cap. *vt. a. nu. 217.*

Quamuis ad effectum, vt non vacent, huiusmodi t. cano-

119. t. canonicatus, ob absentiam, sufficeret licentia Ordinarij, vel Capituli iniusta & illicita, & sine legitima causa, ex qua non facerent fructus suos, nec tuta conscientia abesse possent, & cum licentia Ordinarij, vel Capituli possent gaudere mensibus absentiae recreationis causa concessis per Concilium, vel statuta valida, lucrando in eis fructus in absentia, nec ad eam iuste concedendam pro istis mensibus opus esset aliqua causa, nisi eorum praesentia esset multum necessaria Ecclesiae.

120. Et dare huiusmodi licentiam t. videtur spectare ad Capitulum, ad quod spectat ipsorum Canonicatum provisio, quod in hac Ecclesia Abulensi, vocatur capitulum capitulantium, de quo sunt Canonici, & etiam ex consuetudine Dignitates, & non ad Capitulum, cum Portionariis, nisi ubi etiam ipsi habeant votum, in huiusmodi provisionibus, ut in Ecclesia Caurien. & ita practica-
tur.

121. Quamvis si isti Canonici, essent legitime occupati, in negotiis Ecclesiae a Capitulo pleno, cum Portionariis, non esset opus licentia Capituli Canonico-
rum, cum sint legitime absentes, pro causa Ecclesiae, cum licentia Capituli, &c. sicut etiam non esset opus d. licentia, cum absentes ex aliis causis expressis in iure, vel privilegio.

122. Sed si essent habitati, pro praesentibus, pro negotiis t. fictis, seu sub falso praetextu negotiorum Ecclesiae, cum non sint legitime absentes, nec habeant licentia Capituli Canonico-
rum, videtur habere locum praedicta privatio, maxime si id fuit factum cum contradictione aliquorum.

123. Et licentia debet esse expressa, t. nec sufficit tacita, nam ubi requiritur licentia, debet esse expressa non tacita, Archid. Io. Andr. Domin. & Francus in capitulo Abbate in princip. de electione in 6. Lapus allegat. 86. numero 3. ubi mandos. litera D. Corsetus in singul. verbo licentia, Decius conf. 28. Tirag. in l. connubial. gloss. 7. numero 8. Auendanno in d. verb. otorgamiento, Matien. in l. 3. titul. 3. libr. 5. recopil. gloss. 1. num. 5. Paz in praxi 1. par. 1. tom. secundo tempore, num. 27. & 28. Menoch. de arbit. centur. 5. noue addita, casu 453. numer. 14. & alij citati per Thom. Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 35. nu. 16. quamuis ipse contra teneat a n. 20.

9. 2.

De provisione Beneficiorum inferiorum.

SUMMARIA.

Restat dicere de aliorum Beneficiorum provisione ordinaria, num. 234. & in Beneficiis minoribus Ecclesiarum inferiorum collatio de iure pertinet ad solum Episcopum, etiam sine consilio Cap. salvo in reparationibus numero 235. & idem dicit Abb. de Beneficiis inferioribus Ecclesiae Cathedralis, numero 236. quae tamen sententia, dubia videtur, nec admittenda in Portionibus, & aliis Beneficiis participantibus de mensa, num. 237.

Maiores Ecclesiarum inferiorum Beneficia Episcopus de iure, cum consilio Cap. conferre debet a numero 238. ex generali tamen consuetudine Episcopi in multis Beneficiis extra Cathedrali requirunt consil. Cap.

quae consuetudo valet, numero 241.

Hactenus actum est de provisione ordinaria, Prebendarum & Dignitatum t. Ecclesiarum Cathedralium, & Collegialium. Restat dicere de aliorum Beneficiorum provisione ordinaria.

In quo dicendum est, t. quod in Beneficiis minoribus Ecclesiarum inferiorum collatio de iure pertinet ad solum Episcopum, etiam sine consilio Cap. salvo iure patronatus, Abb. in d. c. cum Ecclesia Vulterrana de elect. n. 8. vers. 3. & vlt. casu, & in c. noui de his quae sunt a Prelatis n. 6. Selua de Benef. 2. p. 9. 22. 6. casu n. 17. Corraf. dicens communem de benef. 2. par. 6. q. nu. 6. Bursat. conf. 126. n. 5. l. 2. & Zechus de Benef. pensio. c. 2. vers. ordinarij etiam.

Et idem t. dicit Abbas in d. c. cum Ecclesia Vulterrana, num. 3. vers. in tertio membro, t. de Beneficiis inferioribus Ecclesiae Cathedralis, nempe quae non sunt Praebendae, seu Dignitates, scilicet, quod solus Episcopus possit illa conferre, etiam sine consensu, vel consilio Capituli, quia ista minora explicat Episcopus ex suo officio generali, &c. sequitur Gong. gl. 45. n. 38.

Quae tamen Abbatis t. sententia, dubia satis videtur ex supradictis, nec admittenda videtur in Portionibus, & aliis Beneficiis Ecclesiae Cathedralis, quae licet non sint Praeb. proprie, participant tamen de mensa capitulari, & ita quoad provisionem Portionum in Ecclesiis Hispaniae, idem solet seruari, quod in provisione praebendarum, canonicatum, & eodem modo prouidentur, & posthac Gonzalez dicit gloss. 45. numero 42. ait se inuenire, quod etiam in portionibus Ecclesiae Cathedralis, saepe Rota deciderit, quod sint inspecto iure communi. de simultanea collatione Episcopi & capit. ut fuit resolutum in vna Salamantina dimidia Portionis 29. Iun. 1590. coram comitulo, & in alia Corduben. dimidia Portionis 13. Februarii 1602. coram Dom. Sacrato, & alias pluries &c. nec placet concordia, quam tradit Gonzalez ibi n. 43. quod opinio Abbatis procedat, quando Portionarij sunt prorsus extranei a cap. Ecclesiae Cathedralis, prout de iure communi dict. vero decis. locum sibi vendicent, quando ex aliquo iure speciali sunt de gremio capituli, &c. nam, licet non sint de gremio capituli procedet d. decisiones, quia satis est in proposito, quod participant de mensa capituli, licet non de voce, & ad praedicta etiam est decis. Rotae in Hispanen. Portionis supra adducta cap. primo numero 35.

Maiores vero Ecclesiarum inferiorum Beneficia t. Episcopus de iure, cum consilio capituli conferre debet. c. noui, & cap. quanto, ubi Abb. n. 2. de his, quae sunt a Prelatis idem Abb. in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana n. 3. vers. 3. & vlt. casu, Selua, Corraf. & Zechus sup. & sic est intelligendus, Rochus de iure patr. verb. competens, n. 65. & Duaren. de Benef. l. 3. cap. 4. ubi ait, quod in Beneficiis, quae nomine collegij non censentur esset Episcopus, sed in hac collatione cleri collegijque consensus, siue consilium requiritur, c. noui, cap. quanto de his, quae sunt a Prelatis quem sequitur Quintanaduennas, l. 1. Ecclesiasticum cap. quinto numer. 4. in fin.

Quamvis in Rectoriis maioribus consensum t. capituli requirat Bursatus d. conf. 226. n. 45. lib. 2. Ex generali tamen consuetudine t. Episcopi in nullis Beneficiis extra Cathedrali Ecclesiam sibi requirunt consilium capituli, quae consuetudo valet, ut in c. 3. de consuetudine in 6. & ibi Dd. Abb. in d. c. noui, n. 5. &